

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Adaptowana aktywność fizyczna		KOD ECTS: 161-01-20-B3
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 4
SPECJALNOŚĆ: -		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
FORMA STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: B
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II ⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/SEMESTR: I/1,2		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin 40	Wymagania wstępne/ zaliczenie przedmiotów poprzedzających: Kształcenie ruchowe i metodyka nauczania ruchu – studia licencjackie
Język wykładowy	Forma zaliczenia zaliczenie z oceną	
polski		

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu:

Zapoznanie studentów z:

- teorią adaptowanej aktywności fizycznej,
- specyfiką prowadzenia zajęć adaptowanej aktywności fizycznej przeznaczonych dla osób ze specjalnymi potrzebami,
- najnowszymi tendencjami adaptowanej aktywności fizycznej oraz poznanie specyficznych adaptacji podczas zajęć z osobami ze specjalnymi potrzebami.

III. Forma zajęć:

Wk - wykład kursowy (informacyjny), A - ćwiczenia audytorijne, T - ćwiczenia treningowe, W - warsztaty

IV. Treści programowe:

Wk1	Wprowadzenie do Adaptowanej Aktywności Fizycznej (APA). Początki APA. Sposoby podejścia do osób z niepełnosprawnością - definicje APA. Współzależność wychowania fizycznego i APA. APA jako dyscyplina naukowa. APA w systemie edukacji w Polsce. Paradygmaty APA.
Wk2	Rekreacja terapeutyczna – podstawowe pojęcia, tendencje, proces działania. Osoby z uszkodzeniami narządu ruchu - system aktywnej rehabilitacji. Przykłady dobrego działania w obszarze APA.
Wk3	Specyfika prowadzenia zajęć aktywności ruchowej z osobami z porażeniem mózgowym. Nauczanie pływania osób ze schorzeniami narządu ruchu – metoda Halliwick.
Wk4	Specyfika szkolenia sportowego osób z niepełnosprawnością intelektualną - program MATP oraz program sportów zunifikowanych Olimpiad Specjalnych.
Wk5	Nowoczesne technologie w APA. Nowe formy aktywności ruchowej przeznaczone dla osób niepełnosprawnych. Fizjologiczne aspekty aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych.
Nr	Temat ćwiczenia

A1	Trening zdrowotny – specyfika aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych. Medycyna sportowa i jej zastosowanie w aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych.
A2	Zasady, formy, środki i metody aktywności ruchowej adaptacyjnej, rekreacyjnej i treningu sportowego. Proces nauczania – uczenia motorycznego niepełnosprawnych. Metody kształcenia sprawności fizycznej w szkoleniu osób niepełnosprawnych.
W3	Przygotowanie sprawnościowe osób niepełnosprawnych – kształcenie siły mięśniowej.
W4	Przygotowanie sprawnościowe osób niepełnosprawnych – kształcenie szybkości, skoczności, wytrzymałości, gibkości (stretching). Kształcenie zdolności koordynacyjnych.
W5	Kontrola treningu sportowego i procesu rekreacji. Błędy i ich eliminacja.
W6	Aktywność fizyczna osób starszych – przykłady dobrego działania.
W7	Specyfika aktywności fizycznej dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością. Przykłady dobrego działania w obszarze APA dzieci i młodzieży.
W8	Specyfika prowadzenia zajęć aktywności ruchowej z osobami głuchymi i niedosłyszącymi, a także z osobami z uszkodzeniem narządu wzroku.
W9	Aktywność fizyczna osób z dysfunkcją narządu ruchu. Specyfika zajęć aktywności fizycznej z osobami z uszkodzeniem rdzenia kręgowego w odcinku szyjnym.
W10	Specyfika prowadzenia zajęć z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Adaptowana aktywność fizyczna a choroby cywilizacyjne.
W11	Żeglarstwo i sporty wodne w aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych.
W12	Hipoterapia jako forma aktywności fizycznej osób z porażeniami mózgowymi.
W13	Jednostka treningowa (lekcyjna) – umiejętność opracowywania właściwego programu zajęć adaptowanej aktywności fizycznej.
T14	Przykłady zajęć integracyjnych dla dzieci w wieku szkolnym (osoby pełnosprawne, niewidome i niedosłyszące) - elementy gier i zabaw.
T15	Przykłady zajęć integracyjnych dla dzieci w wieku szkolnym – zajęcia w pozycji siedzącej
T16	Kształtowanie siły mięśniowej wśród osób niepełnosprawnych (dysfunkcje narządu ruchu) z wykorzystaniem przyborów.
T17	Kształtowanie siły mięśniowej wśród osób niepełnosprawnych (schorzenia narządu ruchu) bez przyborów.
T18	Kształtowanie wytrzymałości siłowej (trening stacyjny) dla osób niewidomych i niedowidzących.
T19	Ćwiczenia z piłkami dla osób niepełnosprawnych - różne grupy niepełnosprawności.
T20	Zajęcia prozdrowotne dla osób starszych - przykłady dobrego działania.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

Morgulec-Adamowicz N., Kosmol S., Molik B. (red.). Adaptowana aktywność fizyczna dla fizjoterapeutów. PZW, 2014.

Morgulec-Adamowicz N., Kosmol S. (red.). Sportowe formy aktywności osób niepełnosprawnych i starszych. Adaptowana aktywność fizyczna (APA). Wydawnictwo PTN-AAF, 2011.

Kowalik S. (red.). Studia z dostosowanej aktywności fizycznej. Kultura fizyczna dla osób niepełnosprawnych. AWF Poznań, 2012.

Literatura uzupełniająca:

Morgulec, N., Kosmol, A. Aktywność fizyczna w procesie usprawniania osób z uszkodzeniem rdzenia kręgowego w odcinku szyjnym. Studia i Monografie 122, AWF. Warszawa. 2007

Molik B., Morgulec-Adamowicz. N., Kosmol A. Gry sportowe osób niepełnosprawnych. Koszykówka na wózkach i rugby na wózkach. AWF Warszawa. 2008

Molik B. (red.). Zespołowe gry sportowe niepełnosprawnych. Osoby z dysfunkcją narządu ruchu, niepełnosprawne intelektualnie, niewidome i słabowidzące. AWF Warszawa. 2009

VI. Efekty uczenia się:

Effekt uczenia się:	Nr efektu:	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Definiuje podstawowe pojęcia związane z adaptowaną aktywnością fizyczną.	K_W17	P7S_WK
	02	Charakteryzuje i wyjaśnia zastosowanie wybranych form adaptowanej aktywności fizycznej w promocji zdrowia i profilaktyce niepełnosprawności.	K_W18	P7S_WK
w zakresie umiejętności	03	Potrafi przedstawić problemy funkcjonalne osób niepełnosprawnych oraz analizować uwarunkowania kulturowe wpływające na możliwość realizacji programu usprawniania.	K_U05 K_U08	P7S_UW P7S_UW
	04	Potrafi samodzielnie tworzyć, programować, inicjować, organizować, realizować, weryfikować i modyfikować programy adaptowanej aktywności fizycznej dla osób ze specjalnymi potrzebami, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego oraz celów kompleksowej rehabilitacji.	K_U11 K_U12 K_U19 K_U20 K_U23 K_U28 K_U29 K_U30	P7S_UW P7S_UW P7S_UW P7S_UW P7S_UO P7S_UO P7S_UO P7S_UO
	05	Potrafi zaprezentować umiejętności ruchowe i wiedzę z zakresu adaptowanej aktywności fizycznej oraz rekreacji terapeutycznej.	K_U26 K_U27	P7S_UK P7S_UK
w zakresie kompetencji społecznych	06	Realizuje zajęcia treningowe zgodnie z zasadami BHP, krytycznie ocenia własne działania a także tworzone programy w zakresie adaptowanej aktywności fizycznej.	K_K15 K_K05 K_K16	P7S_KO P7S_KK P7S_KO
	07	Wykorzystuje i promuje międzynarodowe standardy dotyczące adaptowanej aktywności fizycznej.	K_K07	P7S_KR

VII. Sposoby oceny (F- formująca, P – podsumowująca):

F1 – odpowiedź ustna

F3 – sprawdzian praktyczny

F5 – udział w dyskusji

F6 – prezentacja

P1 – test pisemny

III. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Formy zajęć	Sposób oceny
01	Wk1, A1	F1, P1
02	Wk2, Wk3, Wk4, Wk5	F1, P1
03	Wk2, Wk3, Wk4	F1, P1
04	A2, W3,W4, W5,W6, W7,W8, W9, W10, W11, W12, W13, T14, T15, T16, T17, T16, T19, T20	F3
05	T14, T15, T16, T17, T16, T19, T20	F3
06	T14, T15, T16, T17, T16, T19, T20	F3
07	A2, W3,W4, W5,W6, W7,W8, W9, W10, W11, W12, W13, T14, T15, T16, T17, T16, T19, T20	F3

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:	
- udział w wykładach	10 h
- udział w ćwiczeniach audytoryjnych.....	4 h
- udział w ćwiczeniach warsztatowych.....	22 h
- udział w ćwiczeniach treningowych.....	14 h
- konsultacje	1 h
	RAZEM: 51 h
2. Samodzielna praca studenta	
- przygotowanie do testu.....	10 h
- przygotowanie do zaliczenia praktycznego.....	59 h
	RAZEM: 69 h
godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓLEM: 120 h	
1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,	
liczba punktów ECTS: 4	
- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe - 1,7	
- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 2,3	
3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne - 3,2	
- udział w ćwiczeniach treningowych i warsztatowych.....	36 h
- przygotowanie do zaliczenia praktycznego.....	59 h
X. Autor programu (dane kontaktowe – telefon, e-mail):	
XII. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)	

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Bezpieczeństwo i Higiena Pracy		KOD ECTS: 160-TZ-10-O1
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 1
SPECJALNOŚĆ:-		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: O
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/1		PROFIL KSZTAŁCENIA praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin –	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: BHP na studiach I ⁰
Język wykładowy polski	Forma zaliczenia zaliczenie z oceną	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu	
II. Cele i zadania przedmiotu: Pogłębienie wiedzy studentów dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy.	
III. Forma zajęć: wykład informacyjny (Wk)	
IV. Treści programowe:	
Nr	Temat wykładu

Wk1	System BHP w Polsce. Uregulowania międzynarodowe w zakresie BHP. Międzynarodowa Organizacja Pracy. Obowiązki pracodawców i pracowników. Istota BHP. Podstawowe przepisy BHP oraz ochrony przeciwpożarowej.
Wk2	Opracowanie instrukcji BHP dla wybranego stanowiska pracy - ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych.
Wk3	Ocena ryzyka zawodowego - ocena i program naprawczy wybranego stanowiska pracy.
Wk4	Wypadki. Postępowanie powypadkowe - okoliczności i przyczyny wypadku - protokół powypadkowy.
Wk5	Choroby zawodowe - wykaz przyczyny i skutki. Karty charakterystyki zagrożeń zawodowych.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy

Literatura uzupełniająca:

- BHP w praktyce – Bogdan Rączkowski, Gdańsk, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr 2008
- Bezpieczeństwo pracy i ergonomia. TOM 1 i 2 – Danuta Kordecka, Warszawa, Centralny Instytut Ochrony pracy, 1997

VI. Efekty uczenia się

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Wymienia prawa i obowiązki pracodawcy, a także prawa i obowiązki pracowników w zakresie BHP.	K_W24	P7S_WK
	02	Charakteryzuje zasady organizacji stanowisk pracy w placówkach prowadzących działalność fizjoterapeutyczną.	K_W34	P7S_WK
w zakresie umiejętności	03	Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu BHP w pracy zawodowej, z uwzględnieniem działań ukierunkowanych na edukację zdrowotną i profilaktykę niepełnosprawności.	K_U07 K_U23	P7S_UW P7S_UO
w zakresie kompetencji społecznych	04	Odrzuca zachowania niebezpieczne dla życia i zdrowia - propaguje działania mające na celu uniknięcie choroby zawodowej lub wypadku w pracy na stanowisku fizjoterapeuty.	K_K19	P7S_KO

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

F7 – praca pisemna (np. analiza zagrożenia wypadkiem w pracy fizjoterapeuty; zagrożenia dla zdrowia w zawodzie fizjoterapeuty)

P1 – test pisemny

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wk1	P1
02	Wk2, Wk3, Wk4, Wk5	P1
03	Wk3, Wk4, Wk5	F7
04	Wk3, Wk4, Wk5	F7

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach 10 h
- konsultacje 1 h

RAZEM: 11 h

2. Samodzielna praca studenta:	
– przygotowanie do zaliczenia pisemnego.....	5 h
– przygotowanie pracy pisemnej	10h
	RAZEM: 15 h
godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 26 h	
1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,	
liczba punktów ECTS = 1	
- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego - 0,4	
- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 0,6	
3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne – 0	
XI. Autor programu (dane kontaktowe):	
XII. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)	

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Bioetyka		KOD ECTS: 089-01-20-O6
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ: -		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: O
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II°		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/2		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin 10	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: ogólna znajomość problematyki etycznej
Język wykładowy	Forma zaliczenia: zaliczenie z oceną	
polski		

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu	
II. Cele i zadania przedmiotu: Ogólna orientacja w tematyce bioetycznej; położenie nacisku na moralny aspekt granicznych problemów etycznych.	
III. Forma zajęć: wykład informacyjny (Wk, ćwiczenia audytoryjne (A)	
IV. Treści programowe:	
Nr	Temat wykładu
Wk1	Bioetyka na tle nauk medycznych. Bioetyk a etyka normatywna. Sposoby uzasadniania norm w bioetyce. Bioetyka – rys historyczny dyscypliny. Główne problemy bioetyczne.
Wk2	Wartość życia w różnych stanowiskach filozoficznych.
Wk3	Konflikt wartości w bioetyce. Ochrona jednostki w badaniach medycznych.
Wk4	Europejska konwencja bioetyczna.
Wk5	Etyka w badaniach medycznych. Nierzetelność w nauce, zasady dobrej praktyki.
Nr	Temat ćwiczenia
A1	Etyczne aspekty prokreacji i genetyki.

A2	Problem aborcji w wymiarze etycznym, antropologicznym i społecznym.
A3	Śmierć jako problem filozoficzny, moralny i medyczny. Kwestia granic ludzkiego życia. Spór o eutanazję – stanowiska etyczne w tym sporze.
A4	Moralne aspekty transplantacji.
A5	Podsumowania, zaliczenie – kolokwium.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Hartman J., Bioetyka dla lekarzy, Warszawa 2011;
2. Mepham B., Bioetyka. Wprowadzenie dla studentów nauk biologicznych, Warszawa 2008;
3. Singer P., Etyka praktyczna, Warszawa 2003;
4. Singer P., Jeden świat. Etyka globalizacji, Warszawa 2006;
5. Ślęczek-Czakon D., Problem wartości w sporach bioetycznych, Katowice 2004.

Literatura uzupełniająca:

1. Galewicz W., Wokół śmierci i umierania. Antologia bioetyki – t. 1, Kraków 2009;
2. Galewicz W., Początki ludzkiego życia. Antologia bioetyki – t. 2, Kraków 2010;
3. Habermas J., Przyszłość natury ludzkiej, Warszawa 2003;
4. Lemke T., Biopolityka, Warszawa 2010;
5. Piątek Z., O śmierci, seksie i metodzie zapłodnienia in vitro, Kraków 2009.

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Posiada wiedzę na temat sytuacji problemowych związanych z opieką nad pacjentem i jego rodziną. Definiuje i wyjaśnia zasady etyczne obowiązujące w pracy z pacjentem i w zespole rehabilitacyjnym.	K_W16 K_W21	P7S_WK P7S_WK
	02	Zna zasady etyczne obowiązujące w badaniach naukowych. Opisuje konflikty etyczne związane z rozwojem nauk biomedycznych.	K_W34 K_W32	P7S_WK P7S_WK
w zakresie umiejętności	03	Potrafi sporządzić wniosek o zgodę komisji bioetycznej na prowadzenie badań naukowych.	K_U02	P7S_UK
	04	Potrafi w działalności zawodowej wykorzystać wiedzę z bioetyki.	K_U07	P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	05	Wykorzystuje standardy międzynarodowe dotyczące fizjoterapii.	K_K07	P7S_UW
	06	Potrafi określić priorytety i przestrzegać zasad etycznych w i pracach autorskich i badaniach naukowych na potrzeby pracy dyplomowej.	K_K13	P7S_UW

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

- F4 – kolokwium
F5 – udział w dyskusji
F7 – referat
P1 – test pisemny

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wk2,Wk4, A1-A5	F4,P1
02	Wk5	F4, F5, P1
03	Wk5	F7
04	Wk1-Wk5, A1-A5	F5

05	Wk1-Wk5, A1-A5	F5
06	Wk5	F5

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach	10 h
- udział w ćwiczeniach	10 h
- konsultacje	1 h
	RAZEM: 21 h

2. Samodzielna praca studenta:

- przygotowanie do kolokwium	10 h
- przygotowanie referatu	10 h
- przygotowanie pracy zaliczeniowej.....	9 h
	RAZEM: 29 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta **OGÓLEM: 50 h**

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 0,8

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1,2

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne - 0

X. Autor programu (dane kontaktowe):

XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA

Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Diagnostyka funkcjonalna i programowanie rehabilitacji		KOD ECTS: 126-01-20-B2
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 4
SPECJALNOŚĆ:-		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: B
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II°		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/1,2		PROFIL KSZTAŁCENIA praktyczny
Wykłady – liczba godzin 20	Ćwiczenia – liczba godzin 40	Wymagania wstępne/ zaliczenie przedmiotów poprzedzających: Fizjologia ogólna, Fizjologia wysiłku, Biomechanika, Anatomia prawidłowa człowieka
Język wykładowy	Forma zaliczenia egzamin	
polski		

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów ze współczesną diagnostyką fizjologiczną jako samodzielną dyscypliną naukową, kliniczną i dydaktyczną. Poznanie i zrozumienie podstawowej struktury diagnostyki czynnościowej wpłynie na właściwy dobór metod programowania proces, fizjoterapii, kontroli przebiegu leczenia i rehabilitacji.

Reforma służby zdrowia wymaga racjonalizacji opieki rehabilitacyjnej ograniczenia czasu pobytu pacjenta w szpitalu lub przychodni rehabilitacyjnej i skuteczne rozwijanie praktyk rehabilitacji środowiskowej. W celu podejmowania właściwych decyzji terapeutycznych fizjoterapeuta powinien posiadać wiedzę i umiejętności prawidłowego zdiagnozowania pacjenta i podjęcia działań co do sposobu dalszej rehabilitacji. Do obowiązków fizjoterapeuty należy też wydanie opinii o przewznowianiu pacjenta zgodnie z jego możliwościami funkcjonalnymi wynikającymi z przebytej choroby czy urazu. Wykonanie tych zadań wymaga wiedzy z zakresu diagnostyki fizjologicznej i umiejętności programowania kolejnych etapów rehabilitacji.

III. Forma zajęć: (Wk) - wykład informacyjny, (K) - ćwiczenia kliniczne, (L) - laboratorium,

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	<p>Zakres problematyki diagnostyki fizjologicznej oraz planowania programowania rehabilitacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> > podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby > metody klinimetrii w rehabilitacji > definicje oraz podział niepełnosprawności zgodnie z modelem WHO > historia badań diagnostycznych w Polsce i na świecie > definicja terminologiczne i jednostki pomiarowe w diagnostyce fizjologicznej
Wk2	<p>Podstawowe funkcje diagnostyki w rehabilitacji</p> <ul style="list-style-type: none"> > rodzaje diagnostyki fizjoterapeutycznej > zasady planowania opieki rehabilitacyjnej > warunki bezpieczeństwa testów diagnostycznych w fizjoterapii > zakres obciążeń testowych w diagnostyce > klasyfikacje funkcjonalne pacjenta
Wk3	<p>Rodzaje diagnostyki fizjoterapeutycznej w zależności od etapów leczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> > diagnostyka fizjoterapeutyczna w opiece szpitalnej > diagnostyka fizjoterapeutyczna w opiece ambulatoryjnej > diagnostyka fizjoterapeutyczna w rehabilitacji środowiskowej
Wk4	<p>Diagnostyka fizjologiczna w schorzeniach aparatu ruchu</p> <ul style="list-style-type: none"> > metody motoskopii, motometrii i motografii > diagnostyka lokomocji
Wk5	<p>Diagnostyka fizjologiczna w schorzeniach układu nerwowego</p> <ul style="list-style-type: none"> > diagnostyka funkcjonalna schorzeń mózgu > diagnostyka fizjologiczna urazów rdzenia kręgowego i schorzeń nerwów obwodowych
Wk6	<p>Diagnostyka fizjologiczna w schorzeniach układu krążenia i oddychania</p> <ul style="list-style-type: none"> > diagnostyka schorzeń serca > diagnostyka zaburzeń hemodynamiki krążenia > diagnostyka funkcji układu oddechowego
Wk7	<p>Diagnostyka fizjologiczna w innych jednostkach chorobowych</p> <ul style="list-style-type: none"> > osteoporoza, mukowiscydoza, otyłość, schorzenia reumatyczne, wady postawy > mózgowie porażenia dziecięce, cukrzyca, choroby nerek. <p>Diagnostyka bólu</p> <ul style="list-style-type: none"> > fizjologia bólu > metody badania zakresu bólu
Wk8	<p>Diagnostyka fizjologiczna w zależności od wieku, płci</p> <ul style="list-style-type: none"> > diagnostyka czynnościowa dzieci > diagnostyka czynnościowa w geriatricy
Wk9	<p>System ICF (International Classification of Functioning) i jego zastosowanie w fizjoterapii</p>
Wk10	<p>Polityka społeczna w dziedzinie rehabilitacji i fizjoterapii:</p> <ul style="list-style-type: none"> > organizacja pomocy medycznej, rehabilitacyjnej i społecznej w Polsce > opieka rehabilitacyjna nad osobami z niepełnosprawnością

Nr	Temat ćwiczenia
A1	Diagnostyka fizjologiczna w procesie fizjoterapii
A2	Podstawy fizjologii wysiłku
P3	Protokoły prób wysiłkowych
A4	Różnice w reakcjach fizjologicznych na wysiłek kobiet i mężczyzn
P5	Diagnostyka bólu i metody jego łagodzenia
P6	Ocena tolerancji wysiłku w pediatrii
P7	Ocena tolerancji wysiłku w geriatrici
P8	Fizjologiczne podstawy treningu fizycznego. Wpływ rozgrzewki na organizm
P9	Programowanie treningu dla kształtowania danych cech motorycznych
P10	Ocena funkcjonalna chodu i innych form lokomocji
P11	Ocena rodzaju zaopatrzenia ortopedycznego i jego wpływ na możliwości motoryczne pacjenta
P12	Zmęczenie, przetrenowanie, przeciążenia w przebiegu procesu rehabilitacji
P13	Diagnostyka i programowanie rehabilitacji dla wybranych jednostek chorobowych
P14	Ocena reakcji organizmu na wysiłek statyczny
L15	Ocena tolerancji wysiłku w chorobach układu krążenia
L16	Ocena tolerancji wysiłku n podstawie testu 6 minutowego
L17	Ocena siły mięśniowej, gibkości, zakresu ruchów w stawach
L18	Badanie czasów reakcji i koordynacji wzrokowo ruchowej
L19	Specyfika testów diagnostycznych dla dzieci i osób starszych
L20	Test PWC 170 , test Coopera, test marszu sześciominutowego

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Ronikier A .Diagnostyka czynnościowa w fizjoterapii. Wyd. PZWL. Warszawa, 2012.
2. Kwolek A.. Rehabilitacja medyczna. Wyd. Elsevier Wrocław, 2012
3. Traczyk J. Diagnostyka czynnościowa człowieka. Wyd. PZWL Warszawa, 2004
4. Doboszyńska A., Wrotek K. Badania czynnościowe układu oddechowego. PZWL ,Warszawa, 2004.
5. ICF- klasyfikacja funkcjonalna. Wydawnictwo, Centrum Studium Informatycznego Ministerstwa Zdrowia 2008.
6. Jędrzychowski W. Podstawy epidemiologii. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2002
7. Ronikier A. Fizjologia wysiłku w sporcie, fizjoterapii i rekreacji. AWF Warszawa, 2008
8. Oponowicz A., Koczkodan R., Ronikier A. Diagnostyka funkcjonalna człowieka. Wyd. OSW, Olsztyn, 2010.
9. Jaskólski A. , Jaskólska A. Podstawy fizjologii wysiłku fizycznego z zarysem fizjologii człowieka. AWF Wrocław, 2006
10. Górski J. Fizjologiczne podstawy wysiłku fizycznego. PZWL, Warszawa,2001.

Literatura uzupełniająca:

1. Diagnostyka zespołów bólowych kręgosłupa. Medicina Sportiva. 2007
2. Jelsma J. Use of the international classification of functioning disability and health; a literature survey” Journal of Rehabilitation Medicine, 2009, 41:1-12
3. Domaniecki J., Klukowski K. Rehabilitacja w chorobach naczyń obwodowych. Wyd. Dydaktyczne AWF, Warszawa 2009.
4. Bogucki A. Psychogenne zaburzenia ruchowe. Via Medica, Gdańsk, 2009.
5. Pusz B., Stoińska B. Wybrane zagadnienia rehabilitacji ruchowej noworodków i małych dzieci. w: Podstawy neonatologii. red. Jerzy Szczapa, WL PZWL Warszawa, 2008, s 547-570
6. Szmigielski CZ. Podstawy diagnostyki i rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. T 1 i 2, AWF Kraków, 2001
7. Hryniewicz J. (red.). Mierniki i wskaźniki w systemie ochrony zdrowia. ISP, Warszawa, 2001
8. Buckup C. Testy kliniczne. PZWL, 2007
9. Traczyk W. Fizjologia człowieka w zarysie. PZWL, Warszawa, 2006.
10. Kiwerski J.Rehabilitacja medyczna. PZWL Warszawa 2006.

11. Kwolek A. Rehabilitacja medyczna. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2003
 Czasopisma:
 Postępy Rehabilitacji
 Rehabilitacja Medyczna
 Fizjoterapia Polska

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Wyjaśnia podstawowe pojęcia i definicje z zakresu diagnostyki fizjologicznej.	K_W07	P7S_WG
	02	Zna objawy kliniczne chorób w zakresie niezbędnym dla potrzeb diagnostyki funkcjonalnej i opisuje działanie sprzętu używanego w diagnostyce.	K_W19 K_W08	P7S_WK P7S_WG
w zakresie umiejętności	03	Potrafi zaproponować badania funkcjonalne niezbędne dla właściwego doboru metod terapii i na podstawie rozpoznania różnicowego potrafi samodzielnie ułożyć indywidualny plan usprawniania pacjenta.	K_U09 K_U10 K_U11	P7S_UW P7S_UW P7S_UW
	04	Posługuje się aparaturą do pomiaru podstawowych parametrów fizjologicznych.	K_U03	P7S_UW
	05	Ocenia poziom podstawowych cech morfologicznych i czynnościowych w różnych okresach usprawniania pacjenta (w tym głównie wydolności osobniczej).	K_U05	P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	06	Posiada świadomość własnych ograniczeń i rozumie potrzebę stałego uaktualnienia swojej wiedzy z zakresu nowych metod w fizjoterapii.	K_K04 K_K01	P7S_KK P7S_UU

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

F1 - odpowiedź ustna
 F2 - sprawdzian pisemny
 F7 – raport z ćwiczeń
 P2 - egzamin pisemny
 P6 – samoocena studenta

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wk1, Wk3, Wk7, Wk9, Wk10, A1, A2, A4	F1, F2, P2
02	Wk2, Wk3, Wk4, Wk5, Wk6, Wk7, Wk8, W10, P3, P5, P8, L19, L20	F1, F2, P2
03	Wk2, Wk6, Wk7, Wk9, P9, P10, P11, P14	F1, F7
04	P6, P7, P10, L18, L19, L20	F1,
05	P12, P14, L15, L16, L17	P2
06	Wk2, A1, P13	F1, F2, P2, P6

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach20 h
- udział w ćwiczeniach audytoryjnych.....4 h
- udział w ćwiczeniach laboratoryjnych i praktycznych.....36 h
- konsultacje.....1 h
- egzamin pisemny1 h

RAZEM: 62 h

2. Samodzielna praca studenta	
– przygotowanie raportów z ćwiczeń.....	8 h
– przygotowanie do sprawdzianu praktycznego	25 h
– przygotowanie do egzaminu pisemnego.....	25 h
	RAZEM: 58 h
godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 120 h	
1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,	
liczba punktów ECTS: 4	
- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 2,1	
- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1,9	
3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne - 2	
– udział w ćwiczeniach laboratoryjnych i praktycznych.....	36 h
– przygotowanie do sprawdzianu praktycznego	25 h
X. Autor programu (dane kontaktowe):	
XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)	

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Farmakologia		KOD ECTS: 120-01-20-A5
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ: -		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
FORMA STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: A
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II°		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/SEMESTR: I/2		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin 20	Ćwiczenia – liczba godzin -	Wymagania wstępne/ zaliczenie przedmiotów poprzedzających: przedmioty o profilu biologiczno-chemicznym i medycznym
Język wykładowy	Forma zaliczenia	
polski	zaliczenie z oceną	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauko Zdrowiu	
II. Cele i zadania przedmiotu: zapoznanie studentów z postacią i mechanizmem działania środków terapeutycznych mających zastosowanie w leczeniu, farmakokinetyką, wskazaniami i przeciwwskazaniami do ich stosowania, działaniami niepożądanymi, interakcjami, a także możliwościami wykorzystania tych środków w zabiegach fizjoterapeutycznych. Nauczenie korzystania z różnych materiałów źródłowych oraz wdrożenie do samodzielnego pogłębiania wiedzy w zakresie farmakologii niezbędnej dla fizjoterapeutów i właściwego rozwiązywania problemów podczas pracy zawodowej.	
III. Forma zajęć: wykład kursowy (Wk)	
IV. Treści programowe:	
Nr	Temat wykładu

Wk1	Podstawowe pojęcia z farmakologii i farmakoterapii oraz wybrane zagadnienia związane z działaniem czynników fizycznych i chemicznych na organizm człowieka
Wk2	Leki – rodzaje, postacie, mechanizm działania, wskazania i przeciwwskazania. Wchłanianie, dystrybucja, transport substancji biologicznie czynnych, bariery ustrojowe, wiązanie z białkami krwi i tkanek.
Wk3	Metabolizm, drogi eliminacji metabolitów, aktywacja, detoksykacja, wydalanie, nadwrażliwość, tolerancja, uzależnienia. Przekazywanie sygnałów chemicznych, receptory, neuroprzekaźniki, kanały jonowe.
Wk4	Czynniki wpływające na działanie leków oraz interakcje lekowe.
Wk5	Najważniejsze leki stosowane w procesie fizjoterapii. Wybrane środki przeciwbólowe, działające na układ oddechowy i krążenia, obniżające napięcie mięśni, przyspieszające gojenie ran.
Wk6	Niesteroidowe leki przeciwzapalne. Farmakologia mięśni szkieletowych, środki wpływające na mięśnie szkieletowe i przewodnictwo nerwowo-mięśniowe
Wk7	Ogólna charakterystyka układu nerwowego (OUN i układ autonomiczny), środki wpływające na układ nerwowy. Leki przeciwuczuleniowe.
Wk8	Farmakologia wybranych układów hormonalnych, leki anaboliczne – skutki uboczne. Środki stosowane w kąpielach leczniczych. Środki stosowane do inhalacji.
Wk9	Środki o działaniu lokalnym stosowane w trakcie masażu – maści, kremy, żele. Środki stosowane do jonoforezy i fonoforezy.
Wk10	Witaminy i sole mineralne, ich rola fizjologiczna i znaczenie lecznicze. Postępowanie w przypadku zagrożenia życia będącego następstwem przedawkowania substancji chemicznej lub oddziaływania czynników środowiskowych. Ogólne zasady zalecania i kontrolowania działania środków farmakologicznych.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

Rajtar-Cynke G. (red.). Farmakologia. Wyd. II. PZWL, Warszawa 2012.

Katzuny B.G., Masters S.B., Trevor A.J. Farmakologia ogólna i kliniczna. T.I i II, Lublin, 2012.

Janiec W., Kompendium farmakologii, PZWL, Warszawa 2012.

Danysz A., Buczko W., Kompendium farmakologii i farmakoterapii, Wyd. V. Urban & Partner, Wrocław 2010

Kostka-Trąbka E., Wrona J., Interakcje leków w praktyce klinicznej, PZWL, Warszawa 2006

Buczko W. (red.). Farmakologia i toksykologia. MedPharm Polska, Wrocław, 2013.

Mutschler E. i in. Kompendium farmakologii i toksykologii Mutschlera (red. wyd. polskiego W. Buczko). MedPharm, Wrocław 2011.

Literatura uzupełniająca:

Ciccone Ch., Pharmacology in Rehabilitation, F.A. Davis Co, 2002.

Farmakologia po prostu, red. R. Korbur, Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2009.

Pharmindex – kompendium leków, UBM Medica, Warszawa 2013.

Klassan C.D., Watkins J.B. Podstawy toksykologii (red. wyd. I polskiego B. Zielińska-Psujka, A. Sapota) MedPharm, Wrocław 2013.

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Charakteryzuje działanie, zasady dawkowania, wskazania i przeciwwskazania leków stosowanych w fizjoterapii.	K_W03	P7S_WG
	02	Wyjaśnia wykorzystanie leków w zabiegach fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami.	K_W26	P7S_WG
w zakresie umiejętności	03	Wykorzystuje w działalności zawodowej wiedzę z zakresu farmakologii.	K_U07	P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	04	Wykazuje się świadomością własnych ograniczeń w zakresie wykorzystania środków farmakologicznych w zabiegach fizjoterapeutycznych.	K_K04	P7S_KK
	05	Rozumie potrzebę uaktualniania wiedzy z	K_K01	P7S_UU

VII. Sposoby oceny (F- formująca, P – podsumowująca):

P2 - zaliczenie pisemne

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Formy zajęć	Sposób oceny
01	Wk2, Wk5, Wk6, Wk7, Wk8, Wk9	P2
02	Wk8, Wk9	P2
03	Wk1-Wk10	P2
04	Wk1, Wk10	P2
05	Wk1, Wk4, Wk10	P2

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:

- udział w wykładach20 h
- konsultacje 2 h
- zaliczenie pisemne 2 h

RAZEM: 24 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie do zaliczenia pisemnego, samodzielne studiowanie literatury 26 h

RAZEM: 26 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓLEM: 50 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe – 1

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne – 0

X. Autor programu (dane kontaktowe – telefon, e-mail):**XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)**

PRZEDMIOT: Genetyka człowieka		KOD ECTS: 120-01-20-A1
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ: -		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW:A
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA:M
ROK/ SEMESTR: I/1		PROFIL KSZTAŁCENIA praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin 10	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: Biologia medyczna (studia I ⁰)
Język wykładowy	Forma zaliczenia	
polski	Zaliczenie z oceną	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu: zapoznanie z tematyką wad, zespołów i chorób uwarunkowanych genetycznie oraz innych cech uwarunkowanych genetycznie, jak uzdolnienia ruchowe.

III. Forma zajęć:

wykład kursowy (Wk), ćwiczenia audytoryjne (A), warsztaty (W)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Wybrane zagadnienia z genetyki – gen, genom, kariotyp, rodzaje mutacji. Czynniki mutagenne i biologiczne skutki ich działania.
Wk2	Uwarunkowania genetyczne chorób dziedzicznych - dziedziczenie autosomalne recesywne i dominujące, dziedziczenie sprzężone z chromosomem X, dziedziczenie wieloczynnikowe, dziedziczenie mitochondrialne.
Wk3	Aspekty kliniczne aberracji chromosomowych. Genetyczne podłoże chorób nowotworowych.
Wk4	Rzadkie choroby genetyczne. Poradnictwo genetyczne i diagnostyka prenatalna.
Wk5	Charakterystyka cech ilościowych i jakościowych uwarunkowanych wieloczynnikowo. Genetyczne uwarunkowania uzdolnień ruchowych. Problemy etyczne w genetyce.
Nr	Temat ćwiczenia
A1	Dziedziczenie jednogenowe u człowieka. Wybrane przykłady chorób i zespołów dziedziczących się jednogenowo autosomalnie (dominująco i recesywnie)
A2	Dziedziczenie chorób uwarunkowanych genami sprzężonymi z chromosomami płci. Diagnozowanie mutacji – analiza rodowodowa.
A3	Powstawanie i skutki aberracji chromosomowych strukturalnych i liczbowych (trisomia 21, 18, 13, zespół Klinefeltera, zespół Turnera, zespół XXX, zespół XYY).
W4	Znaczenie biotechnologii w medycynie (terapię spersonalizowane, terapię genowe, wykorzystanie hodowli tkankowych, biofarmaceutyki, materiały medyczne nowej generacji). Problemy etyczne w genetyce.
W5	Możliwości zastosowania fizjoterapii w chorobach genetycznych. Podsumowanie, zaliczenie.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

- Bal J. Biologia molekularna w medycynie. Elementy genetyki klinicznej. PWN, Warszawa 2013.
- Drewa G., Ferenc T. Podstawy genetyki dla studentów i lekarzy. Urban&Partner, Wrocław 2006.
- Drewa G., Ferenc T. Genetyka medyczna Podręcznik dla studentów. Elsevier, 2011.
- Epstein R. J., Lewicki A., Liberski P.P. Biologia molekularna człowieka, Czelej, Lublin 2006.
- Winter P.C., Hickey G.I., Fletcher H.L. Genetyka. Krótkie wykłady. PWN, Warszawa 2006.

Literatura uzupełniająca:

1. Fuller G., Shields D., Podstawy molekularne biologii. Aspekty medyczne, PZWL, Warszawa 2000.
2. Korniszewski L., Dziecko z zespołem wad wrodzonych – diagnostyka dysmorfologiczna, PZWL, Warszawa 2004.
3. Turner P., McLennan A., Bates A., White M., Biologia molekularna. Krótkie Wykłady, PWN, Warszawa 2004.
4. Watson J. D., Berry A. DNA – tajemnica życia. WAB, Warszawa 2005.
5. Konwencja o ochronie praw człowieka i godności istoty ludzkiej w odniesieniu do zastosowań biologii i medycyny: Konwencja o prawach człowieka i biomedycynie.
http://www.coe.org.pl/re_konw/ETS_164.pdf

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Definiuje i opisuje epidemiologię, etiologię i obraz kliniczny wad, zespołów i chorób uwarunkowanych genetycznie.	K_W01	P7S_WG
	02	Wyjaśnia genetyczne uwarunkowania uzdolnień ruchowych.	K_W02	P7S_WG
	03	Wymienić i opisuje konflikty etyczne związane z rozwojem nauk biomedycznych (m.in. eugenika, wykorzystanie embrionalnych komórek macierzystych, doping genetyczny w sporcie).	K_W31	P7S_WK
w zakresie umiejętności	04	Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu genetyki w działalności zawodowej w celu dostosowania programu rehabilitacji do potrzeb i możliwości pacjenta z chorobą genetyczną.	K_U07 K_U11	P7S_UW P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	05	rozumie potrzebę stałego uaktualniania swojej wiedzy z zakresu nauk podstawowych oraz medycznych	K_K01	P7S_UU

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

F4 – kolokwium

F5 – udział w dyskusji

F6 – prezentacja

F7 – opracowanie programu rehabilitacji pacjenta z wybraną chorobą genetyczną

P2 – zaliczenie pisemne

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wk1, Wk2, Wk3, Wk4, A1, A2, A3, W4, W5	F4, F7, P2,
02	Wk5	P2
03	Wk5, W5	F5, F6, P2
04	W4	F7
05	Wk1 – Wk5, A1, A2, A3, W4, W5	F5, F6, F7, P2

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach10 h
- udział w ćwiczeniach audytoryjnych 6 h
- udział w warsztatach 4 h
- konsultacje1h

RAZEM: 21 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie materiałów do prezentacji.....7 h
- opracowanie programu rehabilitacji.....12 h
- przygotowanie do zaliczenia pisemnego przedmiotu:10 h

RAZEM: 29 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 50 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 0,8
- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1,2

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne – 0,6

- udział w warsztatach 4 h
- opracowanie programu rehabilitacji.....12 h

X. Autor programu (dane kontaktowe):

XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Historia rehabilitacji		KOD ECTS: 126-01-20-B5
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 1
SPECJALNOŚĆ:-		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: B
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II°		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/2		PROFIL KSZTAŁCENIA praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin -	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: brak
Język wykładowy polski	Forma zaliczenia zaliczenie z oceną	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu: Zapoznanie z etapami rozwoju rehabilitacji na świecie oraz w Polsce. Poznanie czynników rozwoju i zmian w rehabilitacji. Poznanie poszczególnych okresów historycznych: sposobów rehabilitacji, modeli terapii.

III. Forma zajęć: wykład kursowy (Wk)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Geneza i rozwój rehabilitacji na świecie i w Polsce.
Wk2	Historyczne czynniki rozwoju rehabilitacji.
Wk3	Związki rehabilitacji z kulturą medyczną i fizyczną.
Wk4	Twórcy światowej rehabilitacji.
Wk5	Prekursorzy rehabilitacji polskiej.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Przeździecki B. Historia rehabilitacji w świecie i w Polsce. Urban & Partner, Wrocław 2003.
2. Orzech J. Rozwój koncepcji, technik i metod fizjoterapii. Wyd. Sport i Rehabilitacja, 2005.
3. Krasuski M. Historia rehabilitacji. PZWL Warszawa 2005.

4. Kiwerski J. Rehabilitacja Polska. Ossolineum Wrocław, 2009.
5. Kiebzak W., Gieremek K., Florczyk M., Kiljański M. Kodeks Etyczny Fizjoterapeuty Rzeczypospolitej Polskiej.

Literatura uzupełniająca:

1. Kuch J. (red.): Polskie szkoły kardiologiczne, kardiochirurgiczne i kardiologii dziecięcej, PWN Warszawa, 2008
2. Nowakowski A.: Historia ortopedii i rehabilitacji (rozdz.) w: Wiktora Degi ortopedia i rehabilitacja, PZWL Warszawa, 2008

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Definiuje i wyjaśnia zasady etyczne obowiązujące w pracy z pacjentem.	K_W21	P7S_WK
	02	Wykazuje się wiedzą na temat genezy i rozwoju rehabilitacji.	K_W29	P7S_WG
w zakresie umiejętności	03	Analizuje rozwój koncepcji, technik i metod fizjoterapii w kontekście historycznym, zwracając uwagę na różne uwarunkowania procesu rehabilitacji.	K_U08	P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	04	Wykorzystuje i promować standardy międzynarodowe dotyczące fizjoterapii.	K_K07	P7S_KR
	05	Wykorzystuje wiedzę z zakresu historii rehabilitacji w działalności zawodowej.	K_K18	P7S_KR

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

P2 – zaliczenie pisemne (test + pytania problemowe)

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wk1, Wk2, Wk3, Wk4, Wk5,	P2
02	Wk1, Wk2,	P2
03	Wk2, Wk3, Wk4, Wk5,	P2
04	Wk4, Wk5,	P2
05	Wk1, Wk2, Wk3, Wk4, Wk5.	P2

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach 10 h
 - konsultacje 1 h
- RAZEM: 11 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie do zaliczenia pisemnego przedmiotu.....14 h
- RAZEM: 14 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓLEM: 25 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **1**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 0,4
- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 0,6

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne - 0

X. Autor programu (dane kontaktowe):

XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Język angielski		KOD ECTS: 091-01-20-07
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 4 + 4
SPECJALNOŚĆ:-		STATUS PRZEDMIOTU: do wyboru
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW:O
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/1,2 II/3,4		PROFIL KSZTAŁCENIA praktyczny
Wykłady – liczba godzin -	Ćwiczenia – liczba godzin 75	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: Język angielski na I poziomie kształcenia
Język wykładowy angielski	Forma zaliczenia zaliczenie z oceną	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu: Student potrafi posługiwać się językiem angielskim na poziomie B2+ oraz używa do komunikacji wybranych zagadnień i słownictwa z zakresu fizjoterapii.

III. Forma zajęć: konwersatoria (Kw)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat ćwiczenia
Rok I semestr 1,2	
Kw1	Unit 1 family and friends. Asking common questions about people. Question formation. Grammar- the present simple. Vocabulary-people you know. Reading –Living around the world.
Kw2	Grammar-Similarities and contrast. Vocabulary-character and habits. Listening- A friend of mine. Developing conversation- responding naturally.
Kw3	Grammar-collocations. Speaking- How often do you do things- adverbs of frequency. Speaking- describing people. Writing-Letter of recommendation.
Kw4	Workbook exercises- reading and listening. PHYSIOTHERAPY thematic vocabulary. Unit 1 TEST
Kw5	Unit 2 Shops. Talking about places you shop and things you buy. Grammar- the past simple. RESEARCH TASK Presentation- summary of an article from professional press- <i>Fizjoterapia Polska. Polish Journal of Physiotherapy.</i>
Kw6	Speaking- making and responding to compliments. Vocabulary-describing shops and things you bought. Grammar- comparatives. Reading- Newspaper stories about shopping.
Kw7	Listening- Did you buy anything nice? Conversations in a department store. Speaking- making offers and asking if it is ok to do things. Understanding newspaper headlines better.
Kw8	Writing – newspaper report. Workbook exercises- reading and listening.

Kw9	PHYSIOTHERAPY thematic vocabulary. Unit2 TEST
Kw10	Unit 3 Eat. Describing restaurants and meals. Grammar- the present perfect simple.
Kw11	Vocabulary and speaking- restaurants., describing food. Reading- Breakfast around the world, comprehension.
Kw12	Listening – deciding what to eat in a restaurant. Speaking- ordering a meal- dialogues. Grammar- too/not...enough. Making and responding to suggestions.
Kw13	Speaking- talking about different kinds of food. Writing a menu. Workbook exercises- reading and listening.
Kw14	PHYSIOTHERAPY thematic vocabulary. Unit3TEST
Kw15	Unit 4 Jobs. Asking and answering common questions about jobs. Grammar- Present continuous and simple.
Kw16	Vocabulary- talking about jobs. Reading- Extract from <i>An Office and a Gentleman</i> .
Kw17	Listening-So What do you do?- questions about jobs- developing conversation. Speaking- describing what different jobs involve, talking what you are doing at the moment.
Kw18	Grammar- future plans and wishes. Vocabulary-Activities at work, word formations. Grammar- Past continuous and past simple. Listening- unpaid job. RESEARCH TASK Presentation- summary of an article from professional press- <i>Medycyna Sportowa. Polish Journal of Sports Medicine</i>
Kw19	Workbook exercises- reading and listening. PHYSIOTHERAPY thematic vocabulary.
Kw20	Unit 4 TEST. Review 1, units1-4. Part 1- Vocabulary and reading. Final meeting
Rok II semestr 3,4	
Kw21	Review1, Part 2-listening and speaking. Unit 5 Relax. Introducing negative comments.
Kw22	Grammar- might, present continuous, be going to. Vocabulary- activities, places and equipment. Reading – Sports around the world.
Kw23	Listening- Plans for the weekend. Vocabulary- sports and games verbs. Grammar- Superlatives- adjectives.
Kw24	Vocabulary – word formation. Listening- the reasons for football’s popularity. Workbook exercises- reading and listening.
Kw25	Unit 5 TEST. Unit 6 Home. Explaining where you are from.
Kw26	Grammar- Have to/don’t have to, can. Vocabulary- cities and areas. Reading- five things you should know before leaving home.
Kw27	Listening- My first place of my own. Vocabulary- staying with people. Grammar- Will/won’t. Speaking- describing your hometown area.
Kw28	Vocabulary- staying with people, listening- Staying with a host family. Developing conversation- explaining where places are, asking for permission.
Kw29	Workbook exercises- reading and listening. Writing- a letter- describing the place where you live RESEARCH TASK Presentation- summary of an article from professional press- <i>Fizjoterapia Polska. Polish Journal of Physiotherapy</i> .
Kw30	Unit 6 TEST. Unit 7-Mind and body, describing common illnesses and their symptoms.
Kw31	Grammar- giving advice- should, ought to, why don’t you. Vocabulary- illnesses and health problems, Reading- Not just the mind.
Kw32	Listening- I’m not very well- at the doctors- dialogues. Vocabulary- parts of the body, developing conversation- questions about health
Kw33	Listening- dealing with health problems, writing a webpage for fundraising. Workbook exercises- reading and writing. RESEARCH TASK Presentation- summary of an article from professional press- <i>Baltic Journal of Health and Physical Activity</i>
Kw34	Unit 7 TEST. Unit 8- Getting there- talking about well known buildings and places.
Kw35	Grammar- Articles A, An, The, vocabulary- places in town. Reading and speaking- The two travelers and a farmer
Kw36	Grammar-Quantifiers with uncountable nouns. Listening- giving directions. Speaking- talking about different ways of traveling. Vocabulary- means of transport.
Kw37	Workbook exercises- reading and listening. Writing- an e-mail giving directions. PHYSIOTHERAPY thematic vocabulary.
Kw38	Unit 8 TEST. Review units 5-8. Reading- Man’s best friends, Listening- the Milgram

experiment. Speaking- animals and pets, Grammar- Reporting speech. RESEARCH TASK Presentation- summary of an article from professional press- *Medycyna Sportowa. Polish Journal of Sports Medicine* Final meeting.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Dellar H., Walkley A. Outcomes, pre intermediate. Student's book, Heinle, 2010.
2. Dellar H., Walkley A. Outcomes, pre intermediate. Workbook, Heinle 2010.
3. Murphy R. English Grammar in Use, Cambridge University Press 2008.
4. Ciecierska J. English for physiotherapy, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012.
5. Łęcka M., Misiarz J. English for Physiotherapy Students. Śląski Uniwersytet Medyczny, Katowice, 2013.
6. Kuciejczyk A. English for physiotherapists 1, Akademia Medyczna, Gdańsk 2007.

Literatura uzupełniająca:

1. Nowotny J. Podstawy Fizjoterapii, Wydawnictwo AWF, Katowice 2000.
2. Cobuild C. English Language Dictionary, Harper Collins Publishers 1993.
3. Fizjoterapia Polska. Polish Journal of Physiotherapy, Quarterly, Medsportpress.
4. Medycyna Sportowa. Polish Journal of Sports Medicine, Quarterly, Medsportpress.
5. Baltic Journal of Health and Physical Activity, Medsportpress.

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Zna terminologię specjalistyczną w języku angielskim z zakresu anatomii człowieka, nauk medycznych, w tym fizjoterapii.	K_W07	P7S_WG
	02	Charakteryzuje kulturowe normy i tradycje, które mogą być przyczyną nieporozumień i problematycznych sytuacji w opiece nad pacjentem.	K_W30	P7S_WK
w zakresie umiejętności	03	Potrafi przedstawić wybrane problemy funkcjonalne pacjenta oraz sformułować wnioski na podstawie fachowego piśmiennictwa w języku obcym.	K_U05 K_U18	P7S_UW P7S_UW
	04	Potrafi przygotować i zaprezentować prace pisemne i wystąpienia ustne w języku obcym w zakresie zagadnień z dziedziny fizjoterapii.	K_U32 K_U33	P7S_UW P7S_UK
	05	Opanował język obcy w stopniu umożliwiającym porozumienie się z pacjentem oraz innymi specjalistami z zakresu fizjoterapii na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	K_U34	P7S_UK
w zakresie kompetencji społecznych	06	Wykazuje potrzebę uaktualniania i poszerzania swojej wiedzy w zakresie fizjoterapii.	K_K01	P7S_UU

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

- F1 – odpowiedź ustna
 F2 – sprawdzian pisemny
 F4 – kolokwium
 F6 – prezentacja
 P1 – praca pisemna

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Kw 4, 14, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 32, 33, 38	F1, F2, P2
02	Kw 2, 3, 6, 12, 27, 30	F1, F2, F4, F6
03	Kw 4, 14, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 32, 33,	F1, F6
04	Kw 1-38	F6
05	Kw 1-38	F1, F4, P2
06	Kw 1-38	F1, F2, F4, P2

**IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:
Rok I, semestr 1,2**

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w ćwiczeniach audytoryjnych 40 h
 - konsultacje2h
- RAZEM: 42 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie do ćwiczeń20 h
 - przygotowanie do kolokwίων 20 h
 - przygotowanie prezentacji20 h
- RAZEM: 60h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 102 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS = **4**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 1,7

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 2,3

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne - 0

Rok II, semestr 3,4

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w ćwiczeniach audytoryjnych 35 h
 - konsultacje2 h
- RAZEM: 37 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie do ćwiczeń30 h
 - przygotowanie do kolokwίων 15 h
 - przygotowanie prezentacji15 h
 - przygotowanie do zaliczenia10 h
- RAZEM: 70 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 107 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS = **4**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 1,5

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 2,5

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne - 0

X. Autor programu (dane kontaktowe):

XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Manualne mobilizacje stawów		KOD ECTS: 126-01-20-C8
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ: -		STATUS PRZEDMIOTU: do wyboru
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: C
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/I		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin -	Ćwiczenia – liczba godzin 15	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: znajomość anatomii i biomechaniki, zaliczony przedmiot Terapia manualna
Język wykładowy	Forma zaliczenia zaliczenie z oceną	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu: zapoznanie studentów z podstawowymi technikami mobilizacji stawowych stosowanych w terapii manualnej.

III. Forma zajęć: Ćwiczenia praktyczne (P)

IV. Treści programowe:

P1	Wprowadzenie do metodyki mobilizacji stawów
P2	Mobilizacje stawu kolanowego
P3	Mobilizacje stawu barkowego
P4	Mobilizacje stawu barkowego
P5	Zaliczenie praktyczne i teoretyczne przedmiotu

V. Literatura

Literatura podstawowa:

Jorritsma J. Anatomia na żywym człowieku: wstęp do terapii manualnej, Wrocław, Urban & Partner 2004

Kaltenborn FM. Manualne mobilizacje stawów kończyn, Toruń, Rolewski 1999

Frisch H, Roex J. Terapia manualna: poradnik wykonywania ćwiczeń. Warszawa, PZWL, 2005

Literatura uzupełniająca:

Kaltenborn FM. Kręgosłup. Badanie manualne i mobilizacja, Toruń, Rolewski 1999

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Wymienia objawy i opisuje zmiany patologiczne w schorzeniach, które mogą być leczone metodami terapii manualnej.	K_W08	P7S_WG
	02	Charakteryzuje metody terapii manualnej i opisuje mechanizm ich oddziaływania na organizm człowieka.	K_W25	P7S_WG
w zakresie umiejętności	03	Potrafi przedstawić problemy funkcjonalne pacjenta, zaproponować program usprawniania z zastosowaniem metod terapii manualnej.	K_U05 K_U11	P7S_UW P7S_UW

	04	Potrafi krytycznie ocenić efekty terapii oraz umie przewidzieć skutki wykonywanych zabiegów w przebiegu różnego rodzaju dysfunkcji oraz stanów chorobowych.	K_U20 K_U19	P7S_UW P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	05	Rozumie potrzebę doskonalenia swoich umiejętności, jest świadom własnych ograniczeń, krytycznie ocenia własne działania oraz dokonuje weryfikacji proponowanych rozwiązań.	K_K01 K_K04 K_K05	P7S_UU P7S_KK P7S_KK
	06	Potrafi określić priorytety i przestrzega zasad etycznych w podejmowanych decyzjach i działaniach podejmowanych w stosunku do pacjenta.	K_K12	P7S_KO
	07	Krytycznie ocenia program rehabilitacji pacjenta, realizując zadania zgodnie z zasadami BHP.	K_K15 K_K16	P7S_KO P7S_KO

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumująca)

F3 – sprawdzian praktyczny

P2 – zaliczenie pisemne

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	P1-P4	F3, P2
02	P1-P4	F3, P2
03	P1-P4	F3
04	P1-P4	F3
05	P1-P4	F3
06	P1-P4	F3
07	P1-P4	F3

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w ćwiczeniach praktycznych 15 h
- konsultacje 1 h

RAZEM: 16 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie do zaliczenia pisemnego.....15h
- przygotowanie do sprawdzianu praktycznego 19 h

RAZEM: 34 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 50 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 0,6

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1,4

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne – 1,4

- udział w ćwiczeniach praktycznych15 h
- przygotowanie do sprawdzianów praktycznych.....19 h

XI. Autor programu (dane kontaktowe):

XII. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Metodologia badań naukowych		KOD ECTS: 160-01-20-O3
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ:-		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: O
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/I		PROFIL KSZTAŁCENIA praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin 10	Wymagania wstępne/ zaliczone przedmioty poprzedzające: Podstawy metodologii badań naukowych (studia I ⁰)
Język wykładowy	Forma zaliczenia	
polski	zaliczenie z oceną	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Fizjoterapii

II. Cele i zadania przedmiotu:

Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu metodologii badań naukowych. Poznanie specyfiki badań naukowych w zakresie medycyny, nauk o zdrowiu i kulturze fizycznej. Poznanie podstawowych metod, technik i narzędzi badawczych oraz procedur badawczych w naukach medycznych.

Zdobycie umiejętności oceny aplikowanych procedur badawczych oraz projektowanie badań własnych.

Dostarczenie wiedzy umożliwiającej samodzielne planowanie i realizację badań naukowych. Merytoryczne i techniczne przygotowanie studentów do pisania pracy magisterskiej

III. Forma zajęć:

wykład informacyjny (Wk), warsztaty (W)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Dwa ujęcia metodologii badań: filozoficzne i praktyczne. Cele i typy badań naukowych: teoretyczne - weryfikacyjne i eksploracyjne, praktyczne – projektujące i ewaluacyjne, interpretatywne i normatywne.
Wk2	Proces badawczy w badaniach empirycznych. Dedukcyjne i indukcyjne poznanie naukowe. Wyjaśnianie nomotetyczne i idiograficzne. Schematy badań: eksperymentalny, porównawczy, przeglądowy.
Wk3	Planowanie procesu badawczego.
Wk4	Temat badań jako warunek tworzenia naukowego tekstu. Kompozycja treści doniesienia z własnych badań źródłowych. Prawa autorskie.
Wk5	Metody badań jakościowych i ilościowych w praktyce nauk o zdrowiu.
Nr	Temat ćwiczenia
W1	Organizacja i etapy badań naukowych – czynności w procesie rozwiązywania problemu badawczego. Zasady etyczne i standardy obowiązujące w badaniach naukowych.
W2	Metodologiczne elementy pracy naukowej – przedmiot i cel badań, problem badawczy, hipotezy i ich znaczenie w badaniach naukowych, zmienne i ich wskaźniki, organizacja i teren badań.
W3	Metody, techniki i narzędzia badawcze z uwzględnieniem najczęściej stosowanych w

	fizjoterapii.
W4	Sposoby doboru próby do badań.
W5	Wybrane sposoby opracowania i prezentacji wyników badań oraz zasady formułowania wniosków i ich interpretacja.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

Radomski D., Grzanka A. Metodologia badań naukowych w medycynie. UM, Poznań, 2011.
 Jonkisz A., Niebrój L. (red). Metodologiczne podstawy badań naukowych w medycynie z elementami ogólnej metodologii nauk. Wyd. Śląski Uniwersytet Medyczny, Katowice 2010.
 Apanowicz J. Metodologiczne uwarunkowania pracy naukowej, Difin Warszawa, 2005.

Denzin N.K., Lincoln Y. S., (ed.). Metody badań jakościowych, PWN, t 1 i 2, Warszawa 2009.

Literatura uzupełniająca:

Juśkiewicz-Swaczyna B., Jurgielewicz-Urniaż M., Klukowski K. Praca dyplomowa z Fizjoterapii. Przewodnik dla autorów. Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego, Olsztyn, 2017.

VI. Efekty kształcenia:

Efekt uczenia:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Wyjaśnia zasady etyczne obowiązujące w pracy z pacjentem (ochrona danych osobowych, zgoda pacjenta na uczestnictwo w badaniach na potrzeby pracy dyplomowej)	K_W33	P7S_WK
	02	Zna zasady prawa autorskiego i możliwości wykorzystania publikacji naukowych w pracy dyplomowej.	K_W32	P7S_WK
w zakresie umiejętności	03	Potrafi formułować pisemnie temat, przedmiot i cel badań, problemy badawcze oraz określać wskaźniki zmiennych, dokonywać wyboru metody, techniki i narzędzi badawczych.	K_U16	P7S_UW
	04	Potrafi określić sposób pozyskania danych do badań, wybrać sposób opracowania wyników.	K_U17	P7S_UW
	05	Umie przedstawić w formie pisemnej oraz ustnej metodologiczne podstawy pracy dyplomowej na przykładzie wybranego tematu badawczego.	K_U32 K_U33	P7S_UW P7S_UK
w zakresie kompetencji społecznych	06	Wykazuje inicjatywę i kreatywność w planowaniu i prowadzeniu prac badawczych przestrzega zasad etycznych i standardów fizjoterapii.	K_K02 K_K08 K_K13 K_K07	P7S_UU P7S_KO P7S_KR P7S_KR

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

F4 – kolokwium

F5 – udział w dyskusji

P7 – opracowanie i prezentacja metodologii badań własnych

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wk1, Wk2, A1, W2, W4	F5
02	Wk2, Wk3, Wk5, W5	F5
03	Wk4, Wk5, W2, W3, W4, W5	F4, P7
04	W4, W5	F5, P7
05	W2, W3	P7
06	A1, W2, W3, W4, W5	F5, P7

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach 10 h
 - udział w warsztatach.....10 h
 - konsultacje1 h
- RAZEM: 21 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie do ćwiczeń4 h
 - przygotowanie do kolokwium 10 h
 - opracowanie metodologii badań własnych15 h
- RAZEM: 29 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 50 h

1 punkt ECTS = 25 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 0,8

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1,2

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne – 0,3

- udział w warsztatach.....10 h

X. Autor programu (dane kontaktowe):

XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Metody specjalne fizjoterapii		KOD ECTS: 126-01-20-B1
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 5
SPECJALNOŚĆ: -		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: B
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/1,2		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin 20	Ćwiczenia – liczba godzin 40	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: Anatomia prawidłowa człowieka, Podstawy kinezylogii, Fizjologia człowieka, Patologia ogólna, Kinezyterapia, Fizjoterapia ogólna
Język wykładowy	Forma zaliczenia egzamin	
polski		

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu:

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z wybranymi metodami wykorzystywanymi w diagnostyce funkcjonalnej narządu ruchu. Ponadto studenci zapoznają się z metodami stosowanymi w terapii dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych z dysfunkcjami w obrębie narządu ruchu oraz zaburzeniami neurorozwojowym. Wśród metod diagnostycznych, których założenia poznają studenci można wymienić m.in.: posturometria, inklinometria, fotorejestracja, podoskopia, Functional Movement Screen. Metody terapeutyczne z którymi zapoznają się studenci to m.in.: FITS, DoboMed, SEAS, Schroth, McKenzie, Mulligan, Neuromobilizacje, techniki energizacji mięśni, NDT Bobath, PNF, Integracja sensoryczna oraz metoda Weroniki Sherbourne. Wykłady mają zaznajomić studentów z piśmiennictwem, na podstawie, którego winni poznać teoretyczne założenia i historyczny rodowód wybranych metod kinezyterapeutycznych. Ćwiczenia, głównie demonstracyjne, mają na celu zapoznanie z podstawowymi technikami, wzorcami i schematami tychże metod.

III. Forma zajęć:

Wykład kursowy (Wk); ćwiczenia praktyczne (P)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Miejsce metod specjalnych kinezyterapii i terapii manualnej w procesie fizjoterapii. Metody specjalne jako zamknięta całość i jako zasób środków fizjoterapii. Metody ukierunkowane na łagodzenie pojedynczych objawów. Metody stosowane w fizjoterapii określonych schorzeń i dysfunkcji. Metoda wzrokowej oceny postawy ciała dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. Metoda Stafforda. Różnicowanie wad postawy ciała od schorzeń w przebiegu których występują zaburzenia prawidłowej postawy ciała.
Wk2	Czynnościowa diagnostyka narządu ruchu w oparciu o inklinometrię, fotorejestrację, podoskopię oraz Functional Movement Screen.
Wk3	Metody wykorzystywane w terapii skolioz – FITS, DoboMed, Schroth, SEAS
Wk4	Terapia zaburzeń czynnościowych narządu ruchu u dzieci i młodzieży na przykładzie treningu „krótkiej stopy” oraz treningu stabilizacyjnego.
Wk5	Wstęp do terapii manualnej – podstawowe pojęcia. Segment ruchowy kręgosłupa, kinezylogia

	kręgosłupa. Etiologia, epidemiologia oraz diagnostyka zespołów bólowych kręgosłupa.
Wk6	Mechaniczne diagnozowanie i terapia według McKenzie – rola wywiadu. Wprowadzenie zasadniczych pojęć.
Wk7	Terapia zaburzeń czynnościowych narządu ruchu w oparciu o metodę Mulligana. Założenia metodyczne metody Kinetic Control oraz neuromobilizacji wg Butlera. Koncepcje taśm mięśniowo-powięziowych, tensegracji oraz integracji strukturalnej jako przykłady funkcjonalnej oceny i leczenia zaburzeń czynnościowych narządu ruchu.
Wk8	Założenia metodyczne oraz aplikacje terapeutyczne Kinesio Tapingu. Wskazania i przeciwwskazania. Techniki energizacji mięśni oraz biofeedback – założenia metodyczne oraz wykorzystanie w praktyce klinicznej.
Wk9	Ocena neurorozwojowa w oparciu o metodę NDT Bobath. Założenia teoretyczne metody. Wykorzystanie metody Bobath w terapii zaburzeń neurorozwojowych. Założenia metodyczne metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Scherbourne. Wykorzystanie metody we wspomaganiu rozwoju psychoruchowego dzieci.
Wk10	Założenia metoda proprioreceptywnego torowania - PNF. Wykorzystanie metody w diagnostyce i terapii zaburzeń neurorozwojowych u dzieci. Metoda PNF w zespołach bólowych kręgosłupa oraz udarach mózgu. Integracja sensoryczna (IS) – założenia metody. Rozwój percepcji wrażeń: dotykowych, proprioreceptywnych, przedsionkowych, wzrokowych i słuchowych. Integracja schematu ciała.

Nr	Temat ćwiczenia
P1	Ocena postawy ciała w płaszczyźnie czołowej, strzałkowej i poprzecznej. Metoda linii pionowych – metoda Stafforda.
P2	Ocena krzywizn strzałkowych kręgosłupa w oparciu o metodę inklinometrii. Wykorzystanie inklinometrów do obiektywizacji oceny narządu ruchu.
P3	Fotorejestracja postawy ciała, standaryzacja badania. Ocena stóp z wykorzystaniem testów funkcjonalnych oraz podoskopii.
P4	Funkcjonalna ocena narządu ruchu – test Functional Movement Screen.
P5	Zaliczenie teoretyczne i praktyczne umiejętności nabytych w ćwiczeniach 1 - 4.
P6	Ocena postawy ciała pod kątem choroby skoliozy idiopatycznej – ocena kąta rotacji tułowia, interpretacja wyników. Ocena korektywności skrzywienia, wyznaczanie parametrów radiologicznych – kąt Cobba, rotacja według Perdiolle'a, test Rissera, kąt żebrowo-kręgowy.
P7	Techniki energizacji mięśni wykorzystywane w terapii zaburzeń czynnościowych narządu ruchu – poizometryczna relaksacja mięśni, stretching, punkty spustowe, inhibicja recyprokalna.
P8	Diagnostyka zespołów bólowych kręgosłupa w oparciu o metodę McKenzie – wywiad.
P9	Leczenie zespołów bólowych kręgosłupa w oparciu o metodę McKenzie – dobór strategii leczenia w oparciu o testy powtarzanymi ruchami.
P10	Metodyka neuromobilizacji w przebiegu zespołów bólowych narządu ruchu.
P11	Zaliczenie teoretyczne i praktyczne umiejętności nabytych w ćwiczeniach 6 – 10
P12	Fizjologiczna sekwencja rozwojowa dziecka w oparciu o metodę NDT Bobath. Kamienie milowe w rozwoju dziecka.
P13	Hamowanie nieprawidłowych odruchów przez wspomaganie i prowadzenie ruchów przez strefy kluczowe. Metody stymulacji pożądaných odruchów.
P14	Hamowanie nieprawidłowych odruchów przez wspomaganie i prowadzenie ruchów przez strefy kluczowe. Metody stymulacji pożądaných odruchów.
P15	Zaliczenie teoretyczne i praktyczne umiejętności nabytych w ćwiczeniach 12-14.
P16	Wzorce kończyn dolnych stosowane w metodzie PNF.
P17	Wzorce kończy górnych i tułowia stosowane w metodzie PNF.
P18	Wykorzystanie metody PNF w terapii zaburzeń neurorozwojowych dzieci.
P19	Wykorzystanie metody PNF w terapii dysfunkcji narządu ruchu u osób dorosłych.
P20	Zaliczenie teoretyczne i praktyczne umiejętności nabytych w ćwiczeniach 16-19.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Nowotny J. Podstawy fizjoterapii klinicznej. Medipage, 2006
2. Grivas (red.) The conservative scoliosis treatment. IOS Press, 2008
3. Solberg G. Postural disorders and Musculoskeletal dysfunction. Churchill Livingstone, 2008
4. Jemmett R. Spinal stabilization. Libris Hubris Publishing, 2009
5. McKenzie R, May S. Kręgosłup lędźwiowy. Mechaniczne diagnozowanie i terapia.t. I i II FORUM, Poznań, 2011

6. Myers T. Taśmy anatomiczne. Db Publishing, 2009
7. Comerford M, Mottram S. Kinetic control. The management of uncontrolled movement. Churchill Livingstone, 2012
8. Shacklock M. Neurodynamika kliniczna. Nowa metoda leczenia zaburzeń układu ruchu. Urban&Partner, 2008.
9. Chaitow L, Fritz. Masaż leczniczy. Bóle dolnego odcinka kręgosłupa i miednicy. Elsevier, 2007
10. Chaitow L. Muscle Energy Techniques. Churchill Livingstone, 1999
11. Mikołajewska E. Kinesiotaping. Rozwiązania wybranych problemów funkcjonalnych. PZWL, Warszawa, 2011
12. Sadowska L. (red.) Neurofizjologiczne metody usprawniania dzieci z zaburzeniami rozwoju. AWF, Wrocław, 2004
13. Stefanowicz T, Januszko L. Poradnik rozwoju dużej motoryki dziecka. OSW, Olsztyn, 2005
14. Borkowska M, Wagh K. Integracja sensoryczna na co dzień. PZWL, Warszawa, 2011

Literatura uzupełniająca:

15. Pąchalska M., Rehabilitacja neuropsychologiczna. Procesy poznawcze i emocjonalne. UMCS, Lublin 2008.
16. Zembaty A.; Kinezyterapia. t.1 i 2 Firma Usługowo-Handlowa Kasper. 2014
17. Dega W. (red.), Wiktor Degi ortopedia i rehabilitacja. PZWL Warszawa, 2003.
18. Kwolek A.; Rehabilitacja medyczna. (t. I-II) Wyd. med. Urban & Partner 2003
19. Nowotny J.; Edukacja i reedukacja ruchowa. Firma Usługowo-Handlowa Kasper, 2003.
20. Czaprowski D, Kędra A, Sitarski D. Podstawa bezpiecznych ćwiczeń – neutralna pozycja dolnego kręgosłupa i miednicy. Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne, 2011, 9:30-35.
21. Czaprowski D, Biernat R, Kędra A. Squat-rules of performing and most common mistakes. Przysiad – zasady wykonania oraz najczęstsze błędy. Polish Journal of Sport and Tourism 2012, 19(1):3-12.
22. Czaprowski D. Kręgosłup-miednica-kończyny dolne jako zespół połączeń funkcjonalnych – możliwe implikacje kliniczne. Szkice Humanistyczne 2012, t.XII; 3(29):154-167.
23. Kotwicki T, Chowanska J, Kinel E, Czaprowski D, Tomaszewski M, Janusz P. Optimal management of idiopathic scoliosis in adolescence. Adolescent Health, Medicine and Therapeutics 2013;4 59-73.
24. Kotwicki T, Durmała J, Czaprowski D i wsp. Conservative management of idiopathic scoliosis. Guidelines based on SOSORT 2006 Consensus. Ortop Traumatol Rehabil 2009;11(5):379-395.
25. Negrini S, Aulisa AG, Aulisa L, et al. 2011 SOSORT guidelines: Orthopaedic and Rehabilitation treatment of idiopathic scoliosis during growth. Scoliosis 2012,7:3.

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Potrąfi wyjaśnić zasady funkcjonowania sprzętu stosowanego w ramach zabiegów fizjoterapeutycznych	K_W20	P7S_WK
	02	Opisuje mechanizm oddziaływania i scharakteryzować tzw. specjalne metody fizjoterapii, tj: metody reedukacji posturalnej, reedukacji nerwowo-mięśniowej, neurorehabilitacji, terapii neurorozwojowej oraz terapii manualnej	K_W25	P7S_WG
w zakresie umiejętności	03	Przedstawia problemy funkcjonalne pacjenta, potrafi zaproponować program usprawniania z zastosowaniem metod specjalnych fizjoterapii oraz krytycznie analizować jakość i efekty wykonywanych zabiegów terapeutycznych	K_U05 K_U11 K_U19	P7S_UW P7S_UW P7S_UW
	04	Umie przewidzieć skutki wykonywanych zabiegów terapeutycznych w przebiegu różnego rodzaju dysfunkcji oraz stanów chorobowych	K_U20	P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	05	Rozumie potrzebę doskonalenia swoich umiejętności, jest świadom własnych ograniczeń, krytycznie ocenia własne i cudze działania oraz dokonuje weryfikacji proponowanych rozwiązań	K_K01 K_K04 K_K05	P7S_UU P7S_KK P7S_KK

06	Określa priorytety i przestrzega zasad etycznych w podejmowanych decyzjach i działaniach podejmowanych w stosunku do pacjenta	K_K12	P7S_KO
07	Krytycznie ocenia program rehabilitacji pacjenta, realizując zadania zgodnie z zasadami BHP	K_K15 K_K16	P7S_KO P7S_KO

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

F1 – odpowiedź ustna

F3 – sprawdzian praktyczny

P1 – test pisemny

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wk1, Wk2, Wk3, Wk4, Wk5, Wk6, Wk7, Wk8, Wk9, Wk10, P1, P6, P11, P16	F1, F3, P1
02	Wk2, Wk3, Wk4, Wk5, Wk6, Wk7, Wk8, Wk9, Wk10, P1, P6, P11, P16	F1, F3, P1
03	Wk2, Wk3, Wk4, Wk5, Wk6, Wk7, Wk8, Wk9, Wk10, P1, P2, P3, P4, P6, P7, P8, P9, P11, P12, P13, P14, P16, P17, P18, P19	F1, F3, P1
04	Wk2, Wk3, Wk4, Wk5, Wk6, Wk7, Wk8, Wk9, Wk10, P1, P2, P3, P4, P6, P7, P8, P9, P11, P12, P13, P14, P16, P17, P18, P19	F1, F3, P1
05	Wk2, Wk3, Wk4, Wk5, Wk6, Wk7, Wk8, Wk9, Wk10, P1, P2, P3, P4, P6, P7, P8, P9, P11, P12, P13, P14, P16, P17, P18, P19	F1, F3, P1
06	Wk1, Wk2, Wk3, Wk4, Wk5, Wk6, Wk7, Wk8, Wk9, Wk10, P1, P6, P11, P16	F1, F3, P1
07	Wk2, Wk3, Wk4, Wk5, Wk6, Wk7, Wk8, Wk9, Wk10, P1, P2, P3, P4, P6, P7, P8, P9, P11, P12, P13, P14, P16, P17, P18, P19	F1, F3, P1

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach20 h
- udział w ćwiczeniach praktycznych40 h
- konsultacje 1 h
- egzamin pisemny1 h

RAZEM: 62 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie do kolokwii15 h
- przygotowanie do sprawdzianów praktycznych38 h
- przygotowanie do egzaminu pisemnego z przedmiotu35 h

RAZEM: 88 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓLEM: 150 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **5**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego - 2,1

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 2,9

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne – 2,6

- udział w ćwiczeniach praktycznych40 h
- przygotowanie do sprawdzianów praktycznych.....38 h

XI. Autor programu (dane kontaktowe):

XII. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Metodyka dyscyplin sportowych niepełnosprawnych		KOD ECTS: 161-01-20-B6
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ:-		STATUS PRZEDMIOTU obligatoryjny
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: B
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II°		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/2		PROFIL KSZTAŁCENIA praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin 20	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: Kształcenie ruchowe i metodyka nauczania ruchu – studia licencjackie
Język wykładowy	Forma zaliczenia	
polski	zaliczenie z oceną	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu:

Zapoznanie studentów z:

- metodyką nauczania wybranych gier zespołowych oraz pływania osób ze specjalnymi potrzebami,
- podstawowymi informacjami (historia, struktura organizacyjna, system współzawodnictwa, klasyfikacja, przepisy gry i metodyka nauczania) na temat gier sportowych niepełnosprawnych oraz pływania osób ze specjalnymi potrzebami.

III. Forma zajęć:

Wk - wykład kursowy (informacyjny), T- ćwiczenia treningowe, P- ćwiczenia praktyczne

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Charakterystyka gry w koszykówkę na wózkach – rys historyczny, organizacja, klasyfikacja zawodników niepełnosprawnych, metodyka nauczania.
Wk2	Charakterystyka gry w rugby na wózkach. Specyfika prowadzenia zajęć z osobami z uszkodzeniem rdzenia kręgowego w odcinku szyjnym.
Wk3	Charakterystyka gry w piłkę siatkową na siedząco oraz piłkę siatkową na stojąco niepełnosprawnych.
Wk4	Charakterystyka gry w hokeja halowego. Specyfika prowadzenia zajęć z osobami z niepełnosprawnością intelektualną. Charakterystyka gry w goalball. Specyfika prowadzenia zajęć z osobami niewidomymi i słabowidzącymi.
Wk5	Piłka nożna 5-osobowa, hokej na lodzie, piłka nożna 7-os. - charakterystyka nowych dyscyplin paraolimpijskich.

Nr	Temat ćwiczenia
P1	Zasady bezpieczeństwa w czasie prowadzenia zajęć w wodzie. Zabawy i gry kształtujące elementy techniki pływania oraz prawidłowego wydechu do wody.
T2	Opanowanie techniki pływania stylem grzbietowym (kraul B). Doskonalenie techniki pływania stylem grzbietowym (kraul B).
T3	Wyrabianie nawyku prawidłowej pracy ramion i nóg w stylu dowolnym (kraul A). Doskonalenie techniki pływania stylem dowolnym.
T4	Nauka techniki stosowanej w pływaniu stylem klasycznym (żabka). Doskonalenie techniki pływania stylem klasycznym.
T5	Sprawdzian umiejętności pływania. Start ze słupka lub z brzegu basenu - 3 style do

	zaliczenia.
P6	Elementy metody Hallwick. Praca z osobami z porażeniem czterokończynowym. Wejścia i wyjścia z wody. Przeprowadzanie konspektów zajęć.
P7	Nauczanie pływania osób z niedowładem kończyn dolnych. Przeprowadzanie zajęć wg konspektów.
P8	Nauczanie pływania osób z amputacjami w obrębie kończyn górnych i dolnych. Przeprowadzanie konspektów zajęć. Pływanie osób z niepełnosprawnością intelektualną. Przeprowadzanie zajęć wg konspektów.
P9	Specyfika pływania osób niewidomych i słabowidzących. Przeprowadzanie zajęć wg konspektów.
P10	Postępowania korekcyjne dla wad postawy w obrębie kręgosłupa i klatki piersiowej w płaszczyźnie strzałkowej i czołowej z zastosowaniem ćwiczeń symetrycznych i asymetrycznych poprzez stosowanie elementów pływackich, ćwiczeń elongacyjnych, oddechowych i wzmacniających.
P11	Specyfika prowadzenia ćwiczeń korygujących wady kończyn dolnych w obrębie stawów kolanowych i płaskostopia
P12	Specyfika prowadzenia zajęć w wodzie w formie gimnastyki i pływania stosowane dla kobiet w ciąży, poprawiające ogólną kondycję i przygotowujące do porodu.
P13	Specyfika prowadzenia różnych form aktywności w wodzie przeznaczonych dla osób z nadwagą i otyłością.
P14	Specyfika prowadzenia zajęć dla kobiet po przebytej mastektomii. Specyfika prowadzenia zajęć dla osób starszych.
P15	Podsumowanie wiadomości z zakresu pływania terapeutycznego. Ocena możliwości wykorzystania poznanych form aktywności dla osób ze specjalnymi potrzebami.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Molik B., Morgulec-Adamowicz. N., Kosmol A. Gry sportowe osób niepełnosprawnych. Koszykówka na wózkach i rugby na wózkach. AWF Warszawa. 2008
2. Molik B. (red.). Zespołowe gry sportowe niepełnosprawnych. Osoby z dysfunkcją narządu ruchu, niepełnosprawne intelektualnie, niewidome i słabowidzące. AWF Warszawa. 2009

Literatura uzupełniająca:

1. Karpiński R. Pływanie. Podstawy techniki, nauczanie. Wyd. Ryszard Karpiński, 2011
2. Kosmol A. (red.) Teoria i praktyka sportu niepełnosprawnych. AWF Warszawa. 2008
3. Kowalik S. (red.). Kultura fizyczna osób z niepełnosprawnością. GWP, Gdańsk. 2009
4. Morgulec, N., Kosmol, A. Aktywność fizyczna w procesie usprawniania osób z uszkodzeniem rdzenia kręgowego w odcinku szyjnym. Studia i Monografie 122, AWF. Warszawa. 2007
5. Ostrowski A. Zabawy i rekreacja w wodzie. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne Spółka Akcyjna. 2003
6. Ronikier A. Fizjologia wysiłku w sporcie, fizjoterapii i rekreacji. Centralny Ośrodek Sportu. 2008
7. Rutkowska I., Kosmol A. Sprawność i aktywność fizyczna osób niewidomych. Wyniki badań i zastosowania praktyczne, Studia i Monografie nr 134, AWF, Warszawa. 2010
8. Sozański H. (red.): Podstawy teorii treningu. Biblioteka Trenera. COS. Warszawa 1999.

VI. Efekty uczenia się

Efekt uczenia się:	Nr efektu:	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Umie scharakteryzować różne dyscypliny sportu niepełnosprawnych (gry zespołowe i pływanie) z uwzględnieniem: historii, systemów organizacyjnych i współzawodnictwa, klasyfikacji zawodników niepełnosprawnych, przepisów gry oraz metodyki nauczania.	K_W18	P7S_WK
w zakresie umiejętności	02	Potrafi przedstawić problemy funkcjonalne osób niepełnosprawnych oraz analizować uwarunkowania kulturowe wpływające na możliwość realizacji programu usprawniania.	K_U05 K_U08	P7S_UW P7S_UW

	03	Umie programować, przewidywać skutki wykonywanych treningów a także krytycznie oceniać, weryfikować i modyfikować zajęcia z różnych dyscyplin sportowych, treningu sportowego oraz zawody dla osób z różnymi dysfunkcjami.	K_U11 K_U12 K_U19 K_U20 K_U28 K_U29 K_U30 K_U31	P7S_UW P7S_UW P7S_UW P7S_UW P7S_UO P7S_UO P7S_UO P7S_UO
	04	Potrafi zaprezentować umiejętności ruchowe i wiedzę w zakresie doboru i nauczaniu różnych form zajęć sportowo-rekreacyjnych dla osób ze specjalnymi potrzebami.	K_U26 K_U27	P7S_UK P7S_UK
w zakresie kompetencji społecznych	05	Realizuje zajęcia treningowe i praktyczne zgodnie z zasadami BHP, krytycznie ocenia własne działania a także tworzone programy w zakresie sportu osób niepełnosprawnych.	K_K15 K_K05 K_K16	P7S_KO P7S_KK P7S_KR
	06	Potrafi identyfikować i rozwiązywać problemy związane z pracą z osobami niepełnosprawnymi. W pracy z pacjentem stosuje zasady etyczne, wykorzystuje i promuje międzynarodowe standardy dotyczące adaptowanej aktywności ruchowej oraz wykazuje inicjatywę i kreatywność w programowaniu zajęć sportowych.	K_K14 K_K12 K_K07 K_K08	P7S_KK P7S_KO P7S_KR P7S_KO

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

F1 – odpowiedź ustna

F3 – sprawdzian praktyczny

F5 – udział w dyskusji

P2 – zaliczenie pisemne

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wk1 – Wk5	F1, F5, P2
02	Wk2, Wk4, P1, P6, P7, P8, P9, P10, P11, P12, P13, P14, P15	F1, F5, P2
03	P1, P6, P7, P8, P9, P10, P11, P12, P13, P14, P15	F1, F3
04	T2, T3, T4, T5	F1, F3
05	P1, T2, T3, T4, T5, P6, P7, P8, P9, P10, P11, P12, P13, P14, P15	F3
06	P1, T2, T3, T4, T5, P6, P7, P8, P9, P10, P11, P12, P13, P14, P15	F3

Warunek zaliczenia przedmiotu:

Ocena umiejętności praktycznych związanych z dyscyplinami sportowymi (pływanie, pływanie niepełnosprawnych, pływanie terapeutyczne), przeprowadzenie zajęć z pływania osób niepełnosprawnych wg samodzielnie przygotowanego konspektu.

Ocena znajomości wybranych dyscyplin sportowych niepełnosprawnych – udział w dyskusji, odpowiedź ustna lub zaliczenie pisemne.

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

– udział w wykładach..... 10 h

– udział w ćwiczeniach treningowych..... 20 h

– konsultacje..... 1 h

RAZEM: 31 h

2. Samodzielna praca studenta

– przygotowanie do sprawdzianów praktycznych25 h

– przygotowanie do zaliczenia pisemnego przedmiotu..... 4 h

RAZEM: 29 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓLEM: 60 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,
liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego - 1
- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne - 1,5
- udział w ćwiczeniach praktycznych i treningowych 20 h
 - przygotowanie do sprawdzianów praktycznych 25 h

X. Autor programu (dane kontaktowe):

XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Patobiomechanika		KOD ECTS: 120-01-20-A2
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ:-		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: A
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/I		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin 20	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: Anatomia prawidłowa człowieka, Biomechanika – na studiach I stopnia
Język wykładowy	Forma zaliczenia zaliczenie z oceną	
polski		

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu: zapoznanie studentów z najczęściej występującymi zaburzeniami narządu ruchu i skutkami, wskazanie podstawowych kategorii pojęciowych służących rozpoznaniu zaburzenia,

III. Forma zajęć:

wykład kursowy (Wk), ćwiczenia laboratoryjne (L)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Zaburzenia postawy
Wk2	Sylwetka siedząca
Wk3	Zaburzenia chodu
Wk4	Zaburzenia w dolnym odcinku kręgosłupa
Wk5	Dysbalans w obrębie łopatki
Nr	Temat ćwiczenia

L1	Ocena zaburzeń postawy
L2	Korekta sylwetki siedzącej
L3	Ocena chodu
L4	Zaburzenia w obrębie kręgosłupa
L5	Ocena zaburzeń w obrębie łopatki
L6	PFPS
L7	Zaburzenia mięśnia pośladkowego średniego
L8	Zaburzenia w grupie tylnej mięśni uda
L9	Patobiomechanika urazów ścięgien
L10	Patobiomechanika ITB

Literatura podstawowa:

1. Materiały własne (forma PDF, Word) – dostępne online www.osw.olsztyn.pl/~biernat
2. Chaitow L., Gilbert Ch., Morrison D. Recognizing and Treating Breathing Disorders. Churchill Livingstone, 2013.
3. Zagrobelny Z. Biomechanika kliniczna. AWF Wrocław, 1999.
4. Błaszczyk J. Biomechanika kliniczna. PZWL Warszawa, 2004.
5. Oatis C.A. Kinesiology. The Mechanics & Pathomechanics of Human Movement. Lippincot Williams & Wilkins, 2004.
6. Neumann D. Kinesiology of The Musculoskeletal System. Mosby Elsevier, 2010.

Literatura uzupełniająca:

1. Whiting W.C., Zernicke R.F. Biomechanics of Musculoskeletal Injury. Human Kinetics, 1998.
2. Dworak L.B., Mączyński J. Patomechanika wybranych typów lokomocji –studium wstępne. Postępy Rehabilitacji, 1995, Tom 9, Z. 2, 61-71.
3. Nowotny J., Saulisz E. Niektóre zaburzenia statyki ciała i ich korekcja. Podręcznik dla studentów. AWF w Katowicach, 1990.

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Opisuje budowę, funkcjonowanie i zmiany patologiczne aparatu ruchu człowieka dla potrzeb diagnostyki funkcjonalnej oraz usprawniania (zaburzenia postawy stojącej i siedzącej pacjenta, zaburzenia symetryzujące i balansujące chód pacjenta, zaburzenia w obrębie kompleksu barkowego, biodrowego i stawu skokowo-goleniowego, PFPS)	K_W07 K_W08	P7S_WG P7S_WG
w zakresie umiejętności	02	Potrafi przedstawić wybrane problemy funkcjonalne pacjenta, przeprowadzić badania funkcjonalne oraz różnicowe w celu oceny wybranych zaburzeń układu ruchu	K_U05 K_U09 K_U10	P7S_UW P7S_UW P7S_UW
	03	Potrafi zastosować prawidłowy algorytm leczenia patologii, skorygować istniejące zaburzenia, udzielić pacjentowi wskazówek.	K_U11	P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	04	Rozumie potrzebę pogłębiania i uaktualniania swojej wiedzy aby prawidłowo identyfikować i rozwiązywać problemy związane z wykonywaniem zawodu fizjoterapeuty	K_K01 K_K14	P7S_UU P7S_KK

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

F4 – kolokwium

F3 – sprawdzian praktyczny

P2 – zaliczenie pisemne

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wk1-Wk5, wszystkie ćwiczenia	F4, P2
02	Wk1-Wk5, wszystkie ćwiczenia	F3,F4,P2
03	Wk1-Wk5, wszystkie ćwiczenia	F4,P2
04	Wk1-Wk5, wszystkie ćwiczenia	F4,P2

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach10 h
- udział w ćwiczeniach laboratoryjnych 20 h
- konsultacje..... 1 h

RAZEM: 31 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie do kolokwium.....14 h
- przygotowanie do zaliczenia praktycznego 15 h

RAZEM: 29 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 60 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 1

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne – 1,2

- udział w ćwiczeniach laboratoryjnych 20 h
- przygotowanie do zaliczenia praktycznego 15 h

XI. Autor programu (dane kontaktowe):

XII. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Podstawy zdrowia publicznego		KOD ECTS: 127-01-20-A3
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 1
SPECJALNOŚĆ:		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
RODZAJ STUDIÓW: stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: A
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II°		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/1		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin 15	Ćwiczenia – liczba godzin -	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające:
Język wykładowy	Forma zaliczenia	

polski	zaliczenie z oceną	Podstawy socjologii z elementami socjologii zdrowia, Edukacja zdrowotna
--------	--------------------	---

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu: Poznanie koncepcji i zadań zdrowia publicznego oraz jego miejsca w ochronie zdrowia.

III. Forma zajęć:

wykład kursowy (Wk)

wykład problemowy (Wp)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Zdrowie publiczne w ochronie zdrowia. Wskaźniki i uwarunkowania stanu zdrowia.
Wp2	Główne zagrożenia zdrowotne w Polsce. Rynek potrzeb zdrowotnych.
Wk3	Problemy zdrowotne, psychologiczne, prawne, ekonomiczne i społeczne osób niepełnosprawnych.
Wp4	Demograficzne i epidemiologiczne uwarunkowania polityki społecznej. Geneza i zakres zabezpieczenia społecznego.
Wp5	Modele planowania interwencji zdrowotnej. Socjologiczny kontekst promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej. Monitorowanie stanu zdrowia.
Wp6	Badania przesiewowe w profilaktyce niepełnosprawności. Systemy promocji zdrowia na poziomie centralnym, wojewódzkim i lokalnym.
Wp7	Budowa i realizacja programów promocyjnych
Wk8	Rola i zadania edukatora zdrowia w zakresie działań promocyjnych i prewencyjnych

V. Literatura

Literatura podstawowa:

- Felińczak A., Fal A., (red.), Zdrowie publiczne, Akademia Medyczna, Wrocław 2010.
- Ochonczenko H., Paszkowicz A., (red.). Potrzeby osoby niepełnosprawnej w warunkach globalnych przemian społeczno-gospodarczych tom 1, 2, 2005.
- Bzdęga J., Gębska – Kuczerowska A., (red.) Epidemiologia w zdrowiu publicznym, PZWL, Warszawa 2010.

Literatura uzupełniająca:

- Kulik T., Latański M., (red.) Zdrowie Publiczne, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002.
- Białek E., Edukacja zdrowotna w praktyce, Wydawnictwo Instytut Psychosyntezy, 2012.
- Karski J., Praktyka i teoria promocji zdrowia, Warszawa, Wydawnictwa Fachowe CeDeWu, 2011.
- Wojnarowska B., Edukacja zdrowotna: podręcznik akademicki, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2010.

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu:	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Wyjaśnić zasady przeprowadzania badań przesiewowych w profilaktyce niepełnosprawności	K_W10	P7S_WG
	02	wymienić i opisać procesy zagrażające zdrowiu, scharakteryzować skalę problemów niepełnosprawności w ujęciu demograficznym i epidemiologicznym	K_W11	P7S_WG
	03	przedstawić zasady działania systemu pomocy społecznej	K_W15	P7S_WK
	04	wyjaśnić założenia edukacji zdrowotnej, promocji zdrowia i profilaktyki niepełnosprawności	K_W17	P7S_WK
w zakresie umiejętności	05	ocenić skalę problemów niepełnosprawności w ujęciu demograficznym, epidemiologicznym, prawnym, ekonomicznym	K_U06	P7S_UW
	06	inicjować i planować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności	K_U23	P7S_UO

w zakresie kompetencji społecznych	07	propagować zdrowy styl życia i promocję zdrowia, odrzucając zachowania niebezpieczne dla życia i zdrowia	K_K20 K_K19	P7S_KO P7S_KO
------------------------------------	----	--	----------------	------------------

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

F5 – udział w dyskusji

F7 – projekt programu profilaktyki i promocji zdrowia

P1 – test pisemny z pytaniem otwartym

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wp6	P1
02	Wp2, Wk3	F5, P1
03	Wp4, Wp5	F5, P1
04	Wp5, Wp7, Wp8	F5, P1
05	Wp2, Wk3	P1
06	Wp7, Wp8	F7, P1
07	Wp7, Wp8	F5, F7

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach 15 h
 - konsultacje 1 h
- RAZEM: 16 h

2. Samodzielna praca studenta:

- przygotowanie do zajęć w formie dyskusji, przygotowanie projektu.....5 h
 - przygotowanie do testu zaliczeniowego4 h
- RAZEM: 9 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 25 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 0,6
- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 0,4

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne – 0

X. Autor programu (dane kontaktowe):

XI. Pieczęć i podpis Dziekana

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Praktyki zawodowe – kliniczna II		KOD ECTS: 126-26-20-B12
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 15
SPECJALNOŚĆ: -		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
FORMA STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: B
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/1 i 2		PROFIL KSZTAŁCENIA praktyczny
Praktyka kliniczna – liczba godzin 450		Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: Diagnostyka funkcjonalna i programowanie rehabilitacji
Język wykładowy	Forma zaliczenia zaliczenie z oceną	
polski		

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu: Doskonalenie umiejętności w zakresie rehabilitacji medycznej. Przygotowanie do pracy w charakterze fizjoterapeuty w placówkach służby zdrowia, ośrodkach dla osób niepełnosprawnych, ośrodkach sportowych.

III. Forma zajęć: Praktyki studenckie (Pr)

IV. Treści programowe:

Tematyka praktyki

Organizacja pracy i dokumentacja fizjoterapeutyczna w zakładzie opieki zdrowotnej, w którym student odbywa praktykę.

Poznanie i stosowanie zasad bezpieczeństwa obowiązujących podczas wykonywania zabiegów.

Uczestnictwo w posiedzeniach (zebraniach) zespołu terapeutycznego.

Zbieranie wywiadu dotyczącego choroby i schorzeń dodatkowych pacjenta z uwzględnieniem przeciwwskazań do wykonania zabiegów fizykalnych.

Zapoznanie ze sprzętem służącym do wykonywania zabiegów fizykalnych (rodzaj sprzętu, obsługa, atesty).

Samodzielne wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych w zakresie elektroterapii, światłolecznictwa, magnetoterapii, laseroterapii, ultradźwięków, hydroterapii, zabiegów z zastosowaniem czynników termicznych.

Samodzielne wykonywanie podstawowych testów oceniających stan funkcjonalny pacjenta.

Samodzielne wykonywanie zabiegów z zakresu kinezyterapii z zastosowaniem: ćwiczeń czynnych i biernych, zasad stosowania wyciągów i redresji, pionizacji i nauki chodzenia, ćwiczeń w czynnościach samoobsługi, ćwiczeń oddechowych, znajomości klasycznych i specjalnych metod kinezyterapii.

Rehabilitacja wybranych schorzeń narządów ruchu leczonych zachowawczo lub operacyjnie.

Rehabilitacja w schorzeniach układu nerwowego.

Rehabilitacja w chorobach układu krążenia, oddechowego.

Rehabilitacja w chorobach wewnętrznych.

Amputacja kończyn – protezowanie tymczasowe i definitywne.

Zaopatrzenie ortopedyczne.

Rehabilitacja po leczeniu operacyjnym.

Rehabilitacja kobiety ciężarnej, w połogu i po cięciu cesarskim.
 Rehabilitacja geriatryczna.
 Rehabilitacja i prewencja otyłości.
 Rehabilitacja pediatryczna.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Bogut B., Dumas I., Baściuk I., Fiodorenko-Dumas Ź., Kinezyterapia w praktyce fizjoterapeuty, 2009, Wydawnictwo Medyczne Górnicki
2. Kochański J.W. Wademecum Fizykoterapii; Wyższa Szkoła Fizjoterapii Wrocław 2003
3. Kiwerski J. (red.), Rehabilitacja medyczna, 2007, PZWL
4. Kwolek A. Rehabilitacja medyczna. Wyd. Elsevier Wrocław, 2012

Literatura uzupełniająca:

1. Kenyon J., Kenyon K., Kompendium fizjoterapii, 2007, Urban & Partner
2. Ronikier A. Diagnostyka czynnościowa w fizjoterapii. Wyd. PZWL. Warszawa, 2012.
3. Pusz B., Stoińska B. Wybrane zagadnienia rehabilitacji ruchowej noworodków i małych dzieci. w: Podstawy neonatologii. red. Jerzy Szczapa, WL PZWL Warszawa, 2008, s 547-570
4. Buckup C. Testy kliniczne. PZWL, 2007

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Zna objawy, zmiany patologiczne w różnych schorzeniach i zaburzeniach strukturalnych, w zakresie niezbędnym dla potrzeb diagnostyki funkcjonalnej i wykonywania zabiegów.	K_W08	P7S_WG
	02	Zna zasady działania aparatury diagnostycznej oraz sprzętu stosowanego w zabiegach fizjoterapeutycznych.	K_W19 K_W20	P7S_WK P7S_WK
	03	Zna specyfikę pracy z pacjentem, wyjaśnia sytuacje problemowe w opiece nad pacjentem i kontaktach z jego rodziną.	K_W16	P7S_WK
	04	Charakteryzuje metody stosowane w zabiegach fizjoterapeutycznych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych metod fizjoterapii. Zna zasady doboru środków zaopatrzenia ortopedycznego.	K_W25 K_W27	P7S_WG P7S_WG
w zakresie umiejętności	05	Posługuje się aparaturą diagnostyczno-pomiarową, zaawansowanym technicznie sprzętem stosowanym w zabiegach fizjoterapeutycznych oraz w protetyce i ortotyce.	K_U03 K_U04	P7S_UW P7S_UW
	06	Potrafi wykonać badania funkcjonalne, wydolnościowe oraz przeprowadzić rozpoznanie różnicowe i dokonać analizy danych dla potrzeb programowania rehabilitacji.	K_U09 K_U10	P7S_UW P7S_UW
	07	Potrafi tworzyć, weryfikować i modyfikować indywidualny program usprawniania, dostosowany do potrzeb pacjentów z różnymi dysfunkcjami i chorobami - umie zaplanować i przeprowadzić zabiegi fizykalne, przygotować amputowanych do zaprotezowania, dobrać przedmioty ortopedyczne, podjąć działania ukierunkowane na edukację zdrowotną i promocję zdrowia.	K_U11 K_U15 K_U13 K_U23	P7S_UW P7S_UW P7S_UW P7S_UO

	08	Potrafi przewidzieć skutki stosowanych zabiegów, krytycznie analizować ich efekty.	K_U20 K_U19	P7S_UW P7S_UW
	09	Współpracuje i komunikuje się z członkami zespołu rehabilitacyjnego, uwzględnia ich poglądy przy formułowaniu opinii na temat usprawniania pacjenta.	K_U21 K_U22	P7S_UK P7S_UO
w zakresie kompetencji społecznych	10	Posiada świadomość własnych ograniczeń, krytycznie ocenia działania własne i innych osób oraz ocenia i weryfikuje program rehabilitacji. Wie, kiedy zwrócić się o pomoc do członków zespołu rehabilitacyjnego i potrafi zaakceptować ich opinie.	K_K04 K_K05 K_K16 K_K06	P7S_KK P7S_KK P7S_KO P7S_KK
	11	Przestrzega zasad BHP oraz zasad etycznych w działaniach podejmowanych w pracy z pacjentem. Stosuje międzynarodowe standardy fizjoterapii.	K_K15 K_K12 K_K07	P7S_KO P7S_KO P7S_KR

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

F3 – sprawdzian praktyczny

F1 – odpowiedź ustna

P5 – ocena opiekuna praktyki

P6 – samoocena (ankieta na zakończenie praktyki)

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Zajęcia praktyczne	F1, P5
02		F3, F1, P5, P6
03		F3, F1, P5, P6
04		F3, F1, P5, P6
05		F3, F1, P5, P6
06		F3, F1, P5, P6
07		F3, F1, P5, P6
08		F3, F1, P5
09		P5, P6
10		F3, P5
11		F3, P5

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w ćwiczeniach klinicznych450 h

RAZEM: 450 h

2. Samodzielna praca studenta

- prowadzenie dzienniczka praktyki10 h

- przygotowanie do zaliczenia30 h

RAZEM: 40 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓLEM: 490 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **15**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 13,5

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1,5

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne – 15

- udział w ćwiczeniach klinicznych450 h

X. Autor programu (dane kontaktowe):

XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Prawo własności intelektualnej		KOD ECTS: 109-01-20-O2
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 1
SPECJALNOŚĆ:-		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
FORMA STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW:O
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II°		OBSZAR KSZTAŁCENIA:M
ROK/SEMESTR: I/1		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin -	Wymagania wstępne/ zaliczenie przedmiotów poprzedzających: Ochrona własności intelektualnej – na studiach I ^o
Język wykładowy	Forma zaliczenia	
polski	Zaliczenie na ocenę	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu: zapoznanie z problematyką ochrony własności intelektualnej, poznanie głównych kategorii własności intelektualnej, podstawowych zasad prawnej ochrony własności intelektualnej oraz struktury prawnej ochrony w prawie polskim.

III. Forma zajęć:
wykład kursowy (Wk)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Podstawowe akty prawne ustanawiające ochronę własności intelektualnej i prawnomiędzynarodowe zasady tej ochrony
Wk2	Główne kategorie własności intelektualnej: wynalazek, wzór użytkowy, wzór przemysłowy, topografia układu scalonego, nowa odmiana rośliny, projekt racjonalizatorski, nazwa handlowa, znak towarowy, oznaczenie geograficzne, utwór.
Wk3	Przedmiot ochrony prawa autorskiego (utwór, zbiór dzieł, dzieło zbiorowe, opracowanie cudzego utworu), podmiot prawa autorskiego (twórca, współtwórca, producent / wydawca, pracodawca / instytucja naukowa) oraz treść prawa autorskiego.
Wk4	Środki prawnej ochrony i prawnokarne aspekty prawa autorskiego. Dozwolony użytek chronionych utworów (licencje ustawowe: dozwolony użytek osobisty i pojęcie "prywatnego kopiowania" oraz dozwolony użytek publiczny i pojęcie "prawa cytatu").
Wk5	Internet a prawo autorskie - wybrane zagadnienia

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Ustawa z 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r., nr 90, poz. 631)
2. Ustawa z 30 czerwca 2000 roku o prawie własności przemysłowej (Dz. U. z 2003 r., nr 119, poz. 1117).
3. Prawo autorskie i prawa pokrewne. Zarys wykładu, red. M. Poźniak-Niedzielska, Bydgoszcz 2006.
4. Galat R., Prawo autorskie i prawa pokrewne, Warszawa 2005.
5. Barta J., Markiewicz R., Internet a prawo, Kraków 1998.

Literatura uzupełniająca:

1. Ochrona wiedzy a kapitał organizacji, red. W. Kotarba, Warszawa 2006.
2. Pfeffer J., Sutton R. I., Wiedza i działanie, Kraków 2002.

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu:	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Umie definiować i wyjaśnić zasady prawa autorskiego, wskazać główne instytucje ochrony prawnoautorskiej w Polsce.	K_W32	P7S_WK
w zakresie umiejętności	02	Potrafi korzystać ze specjalistycznego piśmiennictwa polskiego i zagranicznego stosując zasady prawa autorskiego.	K_U18	P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	03	Przestrzega zasad etycznych i norm prawnych w badaniach naukowych.	K_K13	P7S_KR

VII. Sposoby oceny (F- formująca, P – podsumowująca):

P1 - zaliczenie ustne lub P2 - zaliczenie pisemne

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się

Nr efektu	Formy zajęć	Sposób oceny
01	Wk1-Wk5	P1 lub P2
02	Wk1-Wk5	P1 lub P2
03	Wk1-Wk5	P1 lub P2

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:

- udział w wykładach10 h
 - konsultacje 1 h
- RAZEM: 11 h

2. Samodzielna praca studenta

- samodzielne studiowanie literatury (aktów prawnych) 7 h
 - przygotowanie do zaliczenia pisemnego/ustnego przedmiotu: 7 h
- RAZEM: 14 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓLEM: 25 h

1 punkt ECTS = 25 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **1**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe – 0,4
- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 0,6

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne - 0

X. Autor programu (dane kontaktowe – telefon, e-mail)**XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)**

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Psychologia kliniczna i psychoterapia		KOD ECTS: 122-01-20-A4
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ:-		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW:A
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA:M
ROK/ SEMESTR: I/I		PROFIL KSZTAŁCENIA praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin 10	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: Podstawy psychologii, Psychologia rozwojowa Warsztaty psychologiczne (na studiach I⁰)
Język wykładowy	Forma zaliczenia	
polski	zaliczenie z oceną	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu:

Celem przedmiotu jest dostarczenie studentowi fizjoterapii podstawowej wiedzy na temat psychologii klinicznej i psychoterapii. W ramach przedmiotu student zdobywa wiedzę na temat podstawowych rodzajów zaburzeń psychicznych, ich uwarunkowań, przebiegu i metodach leczenia. Student poznaje podstawową terminologię psychologiczną, uczy się korzystać z literatury psychologicznej, poznaje podstawowe metody psychoterapii.

III. Forma zajęć: wykład informacyjny (Wk), ćwiczenia audytoryjne (A)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Endo i egzogenne determinanty zaburzeń psychicznych.
Wk2	Pojęcie normy we współczesnej psychologii klinicznej.
Wk3	Historyczne i współczesne klasyfikacje chorób i zaburzeń psychicznych.
Wk4	Zaburzenia typu psychotycznego.
Wk5	Zaburzenia nerwicowe.
Nr	Temat ćwiczenia
A1	Zaburzenia afektywne, depresja.
A2	Zaburzenia związane z używaniem środków odurzających, uzależnienia.
A3	Zaburzenia osobowości.
A4	Psychoterapia, rodzaje, wskazania i przeciwwskazania do psychoterapii.
A5	Zasady pracy psychoterapeutycznej z pacjentem, kontrakt, zasady etyczne.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

Sęk H. Psychologia kliniczna. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, 2013.

Mearns D., Thorne B. Terapia skoncentrowana na osobie. Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2010.

Carson R., Butcher J., Mineka S., Psychologia zaburzeń. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. Gdańsk 2003

Klimasiński K., Elementy psychopatologii i psychologii klinicznej. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kraków 2000

Seligman M., Walker E., Rosenhan D., Psychopatologia. Wydawnictwo Zysk i S-ka. Poznań 2000

Literatura uzupełniająca:

1. Ellis A. Terapia krótkoterminowa, lepiej, głębiej, trwalej. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. Gdańsk 1998

- 2 Grzesiuk L. (red) Psychoterapia. PWN, Warszawa 1995
 3. Sęk H. Społeczna psychologia kliniczna. PWN Warszawa 1998

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Potrafi rozpoznać i opisać problemy psychologiczne osób z różnymi schorzeniami i w różnym wieku.	K_W13	P7S_WK
	02	Wymienia i opisać podstawowe metody psychologii klinicznej i psychoterapii.	K_W14	P7S_WK
	03	Opisuje sytuacje problemowe w opiece nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi oraz jego rodziną	K_W16	P7S_WK
w zakresie umiejętności	04	Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę, znajomość terminologii psychologicznej do komunikowania się z psychologiem, psychoterapeutą lub innymi specjalistami zajmującymi się zdrowiem psychicznym.	K_U01	P7S_UK
	05	Potrafi przedstawić problemy pacjenta z zaburzeniami psychicznymi i zaproponować odpowiedni sposób postępowania w celu ich rozwiązania, stosując podstawowe metody psychologii klinicznej i psychoterapii.	K_U05 K_U24 K_U25	P7S_UW P7S_UK P7S_UK
w zakresie kompetencji społecznych	06	Umie identyfikować problemy emocjonalne pacjenta i mając świadomość własnych ograniczeń wykazać inicjatywę poprzez zaproponowanie specjalistycznej terapii. Przestrzega zasad etycznych w działaniach podejmowanych w stosunku do pacjenta.	K_K14 K_K04 K_K08 K_K12	P7S_KK P7S_KK P7S_KO P7S_KO

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

- F4 – kolokwium
 F5 – udział w dyskusji
 P3 – zaliczenie ustne

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wk1-Wk5, A1-A3	F5, P3
02	Wk1,Wk2, Wk3, A4, A5	F4, P3
03	Wk4, Wk5, A1, A2, A3	F5, P3
04	A1-A5	P3
05	Wk4, Wk5, A1-A3	F5, P3
06	Wk4, Wk5, A1-A5	F5

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:
 – udział w wykładach..... 10 h
 – udział w ćwiczeniach audytoryjnych..... 10 h
 – konsultacje1 h
 RAZEM: 21 h
2. Samodzielna praca studenta
 – przygotowanie do ćwiczeń14 h
 – przygotowanie do zaliczenia ustnego z przedmiotu..... 15 h
 RAZEM: 29 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓLEM: 50 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,
liczba punktów ECTS = **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 0,8
- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1,2

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne - 0

X. Autor programu (dane kontaktowe):

XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Socjologia niepełnosprawności i rehabilitacji		KOD ECTS: 142-01-20-B4
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ:-		STATUS PRZEDMIOTU: obligatoryjny
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: B
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/2		PROFIL KSZTAŁCENIA praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin 10	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: Podstawy zdrowia publicznego, Podstawy socjologii z elementami socjologii zdrowia (ze studiów I ⁰)
Język wykładowy	Forma zaliczenia zaliczenie z oceną	
polski		

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu:

Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami związanymi z subdyscypliną socjologii jaką jest socjologia niepełnosprawności. Zwrócenie uwagi na społeczno-kulturowe różnicowanie kryteriów niepełnosprawności. Zapoznanie studentów ze społecznymi uwarunkowaniami procesu rehabilitacji. Uwrażliwienie studentów na relację społeczną fizjoterapeuta – pacjent.

III. Forma zajęć:

Wykład kursowy (Wk), ćwiczenia audytorne (A)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Przedmiot i funkcje socjologii niepełnosprawności i rehabilitacji. Modele niepełnosprawności i modele opieki nad osobami niepełnosprawnymi.

Wk2	Zdrowie, choroba, niepełnosprawność jako kategoria opisu położenia społecznego.
Wk3	Rehabilitacja jako podstawowy sposób ograniczania niepełnosprawności jako zjawiska społecznego. Wsparcie rodzinno – społeczne jako czynnik wspierający proces rehabilitacji.
Wk4	Spoleczne bariery rehabilitacji i niepełnosprawności, stereotypizacja i stygmatyzowanie osób niepełnosprawnych.
Wk5	Spoleczne konsekwencje niepełnosprawności. Zdrowie jako wartość w kontekście kulturowym, społecznym i ekonomicznym.
Nr	Temat ćwiczenia
A1	Miejsce socjologii niepełnosprawności i rehabilitacji w kontekście socjologii zdrowia i medycyny- przyczyny powstania subdyscypliny.
A2	Koncepcje choroby: jako rzeczywistości życia codziennego Alfreda Schutza, dewiacja społeczna w kontekście koncepcji choroby Talcotta Parsonsa, medykalizacja jako praktyka władzy w ujęciu Michela Foucaulta.
A3	Rola społeczna fizjoterapeuty w kontekście relacji z pacjentem. Wzorzec roli zawodowej fizjoterapeuty.
A4	Rodzina w sytuacji choroby i niepełnosprawności – typy relacji opiekuńczych.
A5	Kulturowe wizerunki niepełnosprawności. Stygmatyzacja i etykietowanie w kontekście relacji społecznych.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Barnes, G. Mercer. Niepełnosprawność, Wydawnictwo sic, Warszawa, 2008.
2. Giddens A. Socjologia. PWN, Warszawa, 2004.
3. Syrek E. Jakość życia w chorobie. Kraków, 2001.
4. Piątkowski W., Titkow A. (red). W stronę socjologii zdrowia. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2002.

Literatura uzupełniająca:

1. Ostrowska A. Styl życia a zdrowie. Warszawa, 1999.
2. Tobiasz – Adamczyk B. Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby. Impuls, Kraków, 2000.
3. Sokołowska M. Socjologia medycyny. PZWL, Warszawa, 1986.
4. Kawczyńska – Butrym Z (red). Problemy opieki i środowisko życia osób niepełnosprawnych. Olsztyn 2001.

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Charakteryzuje problem niepełnosprawności w ujęciu społecznym.	K_W11	P7S_WG
	02	Opisuje psychospołeczne uwarunkowania pracy z osobami niepełnosprawnymi, zachowania osób niepełnosprawnych w kontekście społecznym i kulturowym. Zna sytuacje problemowe w opiece nad pacjentem i kontaktach z jego rodziną.	K_W12 K_W16 K_W30	P7S_WK P7S_WK P7S_WK
w zakresie umiejętności	03	Wykorzystuje wiedzę z zakresu socjologii do analizowania uwarunkowań kulturowych, religijnych oraz problemów pacjenta wpływających na proces usprawniania.	K_U07 K_U08	P7S_UW P7S_UW
	04	Potrafi przygotować pracę pisemną prezentującą w jasny i usystematyzowany sposób rolę społeczną fizjoterapeuty.	K_U32	P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	05	Potrafi identyfikować i proponować rozwiązanie problemów związanych z zawodem fizjoterapeuty.	K_K14	P7S_KK
	06	Wyraża opinie dotyczące różnych aspektów fizjoterapii, m.in. wzorca roli zawodowej fizjoterapeuty.	K_K17	P7S_KR

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

P2 – zaliczeniowa praca pisemna

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wk1, Wk2, Wk5, A2, A4, A5	P2
02	Wk3, Wk4, Wk5, A2, A3, A4, A5	P2
03	A2, A3, A4, A5	P2
04	Wk1-Wk5, A1-A5	P2
05	Wk4, Wk5, A2, A4, A5	P2
06	A3, A5	P2

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach10 h
 - udział w ćwiczeniach audytoryjnych 10 h
 - konsultacje1 h
- RAZEM: 21 h

2. Samodzielna praca studenta:

- przygotowanie do ćwiczeń9 h
 - napisanie pracy zaliczeniowej obejmującej materiał wykładowy i ćwiczeniowy 20 h
- RAZEM: 29 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 50 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 0,8
- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1,2

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne - 0

X. Autor programu:**XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)**

PRZEDMIOTY DO WYBORU

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Anatomia palpacyjna		KOD ECTS: 120-01-20-C2
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ: -		STATUS PRZEDMIOTU: do wyboru
FORMA STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: C
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II°		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/SEMESTR: I/2		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin 10	Wymagania wstępne/ zaliczenie przedmiotów poprzedzających: Znajomość anatomii prawidłowej człowieka
Język wykładowy	Forma zaliczenia zaliczenie z oceną	
polski		

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu: Poznanie i opanowanie wiedzy w zakresie wybranych elementów anatomii topograficznej człowieka. Opanowanie umiejętności manualnej identyfikacji struktur ciała ludzkiego.

III. Forma zajęć:

wykład (Wk), ćwiczenia praktyczne (P)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Anatomia topograficzna kończyny górnej.
Wk2	Anatomia topograficzna kończyny dolnej.
Wk3	Anatomia topograficzna tułowia i grzbietu.
Wk4	Przebieg i położenie taśm powięziowo-mięśniowych.
Wk5	Topografia mięśni synergistycznych i antagonistycznych.
Nr	Temat ćwiczenia
P1	Palpacyjne punkty anatomiczne kończyny górnej.
P2	Palpacyjne punkty anatomiczne kończyny dolnej.
P3	Palpacyjne punkty anatomiczne tułowia i grzbietu. Topografia mięśni grzbietu.
P4	Taśmy powięziowo-mięśniowe. Przenoszenie obciążeń i dysfunkcji mięśniowo-powięziowych.
P5	Palpacja ograniczeń ruchomości kończyn i typowych punktów bólowych w przykurczach mięśni.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

Tixa S. Atlas anatomii palpacyjnej. II tomy, PZWL 2008.

Gąsiorowski A. Anatomia funkcjonalna narządu ruchu człowieka. UMCS 2008.

Literatura uzupełniająca:

Netter F. Atlas anatomii człowieka. Urban& Partner 2008.

Ignasiak Z. Anatomia układu ruchu. Urban& Partner 2007.

Myers T.W. Taśmy anatomiczne. Meridiany mięśniowo-powięziowe dla terapeutów manualnych i specjalistów leczenia. DB Publishing 2010.

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	opisać budowę anatomiczną człowieka, definiować narządy i układy człowieka, używając nomenklatury anatomicznej	K_W07	P7S_WG
w zakresie umiejętności	02	analizować punkty i części anatomiczne układu ruchu. Wykorzystywać opis anatomiczny do analizy budowy ciała człowieka zdrowego i chorego	K_U19	P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	03	rozumie potrzebę stałego uaktualniania swojej wiedzy z zakresu nauk podstawowych oraz medycznych.	K_K01	P7S_UU

VII. Sposoby oceny (F- formująca, P – podsumowująca):

F3 – sprawdzian praktyczny

F4 – kolokwium

P1 – test pisemny

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Formy zajęć	Sposób oceny
01	Wk1 – Wk7	F4, P1
02	P1 – P5	F4, F3, P1
03	P1 – P5	P1

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:

- udział w wykładach 10 h
 - udział w ćwiczeniach praktycznych 10 h
 - konsultacje 1 h
- RAZEM: 21 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie do ćwiczeń 14 h
 - przygotowanie do testu pisemnego 15h
- RAZEM: 29 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 50 h

1 punkt ECTS = 25 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe - 0,8

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1,2

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne - 0,4

- udział w ćwiczeniach praktycznych 10 h

X. Autor programu (dane kontaktowe – telefon, e-mail):**XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)**

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Anatomia radiologiczna		KOD ECTS: 120-01-20-C1
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ: -		STATUS PRZEDMIOTU: do wyboru
FORMA STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: C
POZIOM KSZTAŁCENIA: II°		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/SEMESTR: I/2		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin 10	Wymagania wstępne/ zaliczenie przedmiotów poprzedzających: Znajomość anatomii prawidłowej człowieka
Język wykładowy	Forma zaliczenia	
polski	zaliczenie z oceną	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu: zapoznanie studentów z analizą i sposobami interpretacji dokumentacji radiologicznej pacjentów.

III. Forma zajęć:

Wykład kursowy (Wk), ćwiczenia praktyczne (P)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Radiologiczna ocena położenia, kierunku, płaszczyzn i osi ciała.
Wk2	Anatomia radiologiczna czaszki i kręgosłupa
Wk3	Radiologiczna ocena i interpretacja wad postawy i skolioz
Wk4	Radiologiczna ocena układu kostnego kończyny górnej i kończyny dolnej
Wk5	Neuroobrazowanie – tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny
Nr	Temat ćwiczenia
P1	Wyznaczanie kierunków, płaszczyzn i osi ciała na radiogramach
P2	Interpretacja zmian patologicznych w obrazie radiologicznym czaszki i kręgosłupa
P3	Analiza obrazu radiologicznego wad postawy. Wyznaczanie kątów skrzywień kręgosłupa w obrazie radiologicznym skolioz.
P4	Interpretacja obrazu radiologicznego stawów kończyny górnej i kończyny dolnej
P5	Neuroobrazowanie – interpretacja CT i NMR. Sprawdzian praktyczny

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Wicke L. Atlas anatomii radiologicznej. Urban & Fischer, Wrocław, 2009.

Literatura uzupełniająca:

1. Schunke M., Schulze E., Schumacher U. Prometheus. Atlas anatomii człowieka. MedPharm Polska, Wrocław, 2009.

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie	01	Opisuje budowę anatomiczną oraz zmiany	K_W07	P7S_WG

wiedzy		patologiczne w obrazie radiologicznym.		
	02	Przedstawia podstawowe zasady działania oraz możliwości zastosowania tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego.	K_W19	P7S_UW
w zakresie umiejętności	03	Potrafi przeprowadzić rozpoznanie różnicowe w oparciu o analizę radiogramów, wyników CT i NMR.	K_U10	P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	04	Rozumie potrzebę stałego uaktualniania swojej wiedzy z zakresu diagnostyki medycznej.	K_K01	P7S_UU

VII. Sposoby oceny (F- formująca, P – podsumowująca):

F3 – sprawdzian praktyczny

F4 – kolokwium

P1 – test pisemny

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Formy zajęć	Sposób oceny
01	Wk1 – Wk4, P2 – P5	F4, P1
02	Wk5, P1	F4, P1
03	P1 – P5	F3
04	P1 – P5	P1

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:

- udział w wykładach10 h
 - udział w ćwiczeniach praktycznych 10 h
 - konsultacje 1 h
- RAZEM: 21 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie do ćwiczeń14 h
 - przygotowanie do testu pisemnego 15h
- RAZEM: 29 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓLEM: 50 h

1 punkt ECTS = 25 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe - 0,8

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1,2

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne - 0,4

- udział w ćwiczeniach praktycznych 10 h

X. Autor programu (dane kontaktowe – telefon, e-mail):

XII. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Fizjologia starzenia się		KOD ECTS: 120-26-20-C4
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ: -		STATUS PRZEDMIOTU: do wyboru
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: C
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK: I/2		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin 15	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające: Anatomia; Fizjologia człowieka; Biochemia (z I ⁰ studiów)
Język wykładowy	Forma zaliczenia	
polski	zaliczenie z oceną	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu: tematyka przedmiotu obejmuje podstawy wybranych zagadnień z fizjologii człowieka w wieku starszym. Treści wykładów i ćwiczeń ukierunkowane są na zagadnienia związane z reakcjami fizjologicznymi organizmu człowieka w wieku starszym na wysiłek fizyczny, procesami sterowania i regulacji czynnościami ruchowymi, procesami adaptacji do obciążeń fizycznych oraz różnymi aspektami wydolności fizycznej (zdolności wysiłkowej) i sprawności fizycznej.

Celem ćwiczeń jest praktyczne poznanie metod i technik badawczych stosowanych do oceny wybranych aspektów zdrowia, zdolności wysiłkowej, sprawności sterowania i regulacji czynnościami ruchowymi, a także zdobycie umiejętności samodzielnego zaplanowania i wykonania testów diagnostycznych, interpretacji uzyskanych wyników oraz programowania treningu ukierunkowanego na poprawę lub utrzymanie zdrowia i zdolności wysiłkowej człowieka w wieku starszym.

III. Forma zajęć: wykład informacyjny (Wk), ćwiczenia laboratoryjne (L), ćwiczenia audytoryjne (A)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Proces starzenia się organizmu człowieka. Mechanizmy i cechy charakterystyczne procesów starzenia. Klasyfikacja okresu starości według WHO: podokres wieku starszego (60-75 lat), podokres wieku starego (75-90), podokres głębokiej starości (>90 lat). Teorie starzenia się. Wpływ czynników endogennych (genetycznych i paragenetycznych), egzogennych (ekologicznych) i trybu życia na tempo zmian inwolucyjnych. Procesy biochemiczne zachodzące podczas starzenia się. Procesy metaboliczne i energetyczne w wieku starszym. Spowolnienie podstawowej przemiany materii. Spowolnienie metabolizmu białek. Procesy glikacji białek. Akumulacja lipofuscyny. Reakcje reaktywnych pochodnych tlenu. Przeciwuutleniacze (antyoksydanty), dieta a starzenie.
Wk2	Zmiany inwolucyjne w ośrodkowym i obwodowym układzie nerwowym. Zmiany inwolucyjne poszczególnych zmysłów (wzroku, słuchu, równowagi). Układ równowagi i jego rola w regulacji napięcia mięśniowego w utrzymaniu postawy ciała. Czynniki przyspieszające i opóźniające zmiany inwolucyjne. Profilaktyka i rehabilitacja.

	<p>Starzenie się układu sercowo-naczyniowego. Zmiany w obrębie łożyska naczyniowego w procesie starzenia. Dysfunkcja śródbłonna. Sztywność dużych naczyń tętniczych. Nadciśnienie tętnicze. Zmiany w układzie współczulnym. Miażdżycza. Hipotonia ortostatyczna, poposiłkowa i powysiłkowa. Zmiany w sercu. Zmiany strukturalne i funkcjonalne mięśnia sercowego. Zmiany w układzie bodźcotwórczym-przewodzącym serca. Zmiany strukturalne i funkcjonalne zastawek serca.</p> <p>Hematologiczne i reologiczne zmiany w procesie starzenia. Hematopoeza i krew. Elementy morfotyczne. Limfocyty T i B. Właściwości reologiczne krwi osób starszych. Odształcanie erytrocytów. Lepkość krwi. Agregacja erytrocytów. Fibrynogen u osób starszych. Wpływ treningu fizycznego na procesy krwiotwórcze i właściwości reologiczne krwi u osób starszych. Układ odpornościowy u osób starszych. Autoimmunizacja w wieku starszym. Alergia w wieku starszym. Profilaktyka zaburzeń odporności w wieku starszym.</p>
Wk3	<p>Zmiany inwolucyjne budowy i składu ciała. Zmiany masy beztłuszczowej i tłuszczowej z wiekiem. Wpływ diety i aktywności fizycznej na skład ciała w wieku starszym. Zmiany strukturalne i funkcjonalne w tkance kostnej. Osteoporoza. Złamania kości w następstwie osteoporozy. Zmiany w narządzie ruchu osób starszych. Zmiany zwyrodnieniowe i ograniczenie ruchomości stawów. Stany zapalne ścięgien.</p> <p>Zmiany inwolucyjne w układzie oddechowym. Zmiany strukturalne i funkcjonalne tkanki płucnej i subfaktantu. Obniżanie się wydolności płuc. Profilaktyka i rehabilitacja. Zmiany inwolucyjne mięśni szkieletowych. Zmiany unerwienia włókien mięśniowych. Obniżanie elastyczności, masy i siły mięśniowej z wiekiem. Atrofia. Sarkopenia. Miopenia. Dynapenia. Aktywność fizyczna jako czynnik opóźniający atrofię starczą.</p> <p>Procesy starzenia się układu pokarmowego. Zmiany w jamie ustnej, przełyku, żołądka, jelicie. Zmiany w funkcjach wątroby i trzustki. Zmiany motoryki przewodu pokarmowego. Zmiany strukturalne i funkcjonalne układu moczowego. Zmiany strukturalne i funkcjonalne nerek. Nerkowy przepływ krwi. Filtracja kłębuszkowa. Wytwarzanie moczu. Nerkowa regulacja gospodarki elektrolitowej. Równowaga kwasowo-zasadowa. Czynność endokryjna nerek. Bilans wodny organizmu. Upośledzenie pragnienia. Odwodnienie i jego postaci. Objawy odwodnienia. Skutki odwodnienia. Termoregulacja. Reakcje termoregulacyjne podczas wysiłków wykonywanych przy wysokiej i niskiej temperaturze powietrza. Hipertermia. Hipotermia. Profilaktyka odwodnienia.</p>
Wk4	<p>Układ hormonalny w procesie starzenia. Zmiany strukturalne i funkcjonalne gonady żeńskiej. Mechanizmy prowadzące do ustania gametogenicznej i hormonalnej aktywności jajnika. Menopauza. Zmiany strukturalne i funkcjonalne gonady męskiej. Mechanizmy prowadzące do osłabienia czynności hormonalnej jąder. Zaburzenia czynności plemnikotwórczej jąder. Zmiany czynności hormonalnej pozostałych gruczołów dokrewnych w procesie starzenia. Zmiany w wydzielaniu hormonu wzrostu i IGF-1. Zmiany aktywności hormonalnej szyszynki. Zmiany aktywności hormonalnej tarczycy. Zmiany aktywności hormonalnej kory nadnerczy. Zaburzenia funkcji układu moczowo-płciowego w starszym wieku. Seksualność osób w wieku starszym. Wpływ trybu życia (aktywność fizyczna, wypoczynek, odżywianie, stres) na seksualność i zdrowie osób w wieku starszym.</p>
Wk5	<p>Wydolność fizyczna osób w starszym wieku. Kryteria oceny wydolności fizycznej. Wskaźniki wydolności fizycznej w wysiłkach długotrwałych. Próg mleczanowy. Maksymalny pobór tlenu. Przyczyny i mechanizmy obniżania się wydolności fizycznej z wiekiem. Zmęczenie w wysiłkach długotrwałych. Wskaźniki wydolności fizycznej w wysiłkach krótkotrwałych o dużej i maksymalnej intensywności. Wpływ starzenia się na siłę i moc mięśni szkieletowych. Wpływ różnych warunków środowiskowych na reakcje fizjologiczne organizmu podczas wysiłku fizycznego. Adaptacja organizmu do powtarzanych wysiłków fizycznych osób w starszym wieku. Fizjologiczne podstawy treningu fizycznego. Podstawy doboru obciążeń fizycznych w oparciu o wydolność fizyczną i tolerancję wysiłkową. Trening szybkości. Trening wytrzymałości. Trening siły. Trening gibkości. Trening zdolności koordynacyjnych. Trening równowagi. Granice zmian adaptacyjnych organizmu do wysiłków fizycznych. Wpływ żywienia na adaptację do wysiłków fizycznych. Przeciążenie i przetrenowanie.</p> <p>Aktywność ruchowa jako czynnik stymulujący korzystne reakcje organizmu, podtrzymujący sprawność fizyczną, zdrowie i opóźniający zmiany inwolucyjne. Kwalifikacja do ćwiczeń osób starszych. Zalecenia dotyczące intensywności i objętości obciążeń fizycznych. Zalecenia dotyczące poziomu aktywności fizycznej. Sport w wieku starszym. Fizjologiczne następstwa zmniejszenia lub zaprzestania treningu fizycznego.</p>

Nr	Temat ćwiczenia
L1	Układ nerwowy. Odruchy rdzeniowe u człowieka. Odruch kolanowy z mięśnia czworogłowego uda. Odruch zginania mięśnia dwugłowego ramienia. Odruch ze ścięgna Achillesa. Odruch podeszwy. Ocena zdolności zachowania równowagi statycznej. Test Romberga. Testy Eurofit: Flaminga, Single leg balance test. Ocena zdolności zachowania równowagi statyczno-dynamicznej. Sterowanie środkiem masy ciała względem platformy dynamometrycznej. Test Elipsa.
L2	Komponenty tkankowe ciała. Pomiary wysokości i masy ciała. Pomiary obwodu talii i bioder. Obliczanie wskaźnika WHR. Szacowanie komponentów tkankowych ciała metodą BIA. Podstawowa przemiana materii. Spoczynkowa przemiana materii. Ekwiwalent metaboliczny (MET). Układ oddychania. Obserwacja mechanizmu wdechu i wydechu na uproszczonym modelu klatki piersiowej (model Dondersa). Badanie spirometryczne. Spirometria statyczna i dynamiczna.
L3	Układ krążenia. Elektrokardiografia (EKG). Osluchiwanie serca. Tętno serca. Pomiar częstości skurczów serca i ciśnienia tętniczego krwi w różnych warunkach. Badanie autonomicznej regulacji układu krążenia. Badanie odruchów z baroreceptorów wysokociśnieniowych. Ocena sprawności antygravitacyjnych mechanizmów kompensacyjnych. Próba ortostatyczna wg Cramptona i modyfikacja próby ortostatycznej wg Malareckiego.
L4	Wydolność fizyczna. Ocena wydolności tlenowej (aerobowej) metodą pośrednią na podstawie różnych testów wysiłkowych: test Astrand-Ryhming, test Margarii; testy PWC _{170, 150, 130} . Dobór testu w zależności od wieku, stanu zdrowia, poziomu wydolności fizycznej i możliwości ruchowych badanej osoby.
L5	Ocena tolerancji wysiłkowej. Badanie spiroergometryczne. Test Bruce'a - stopniowany test wysiłkowy na bieżni mechanicznej. Obliczanie wskaźnika skuteczności restytucji. Obliczanie kosztu energetycznego wysiłku fizycznego metodą kalorymetrii pośredniej otwartej. Obliczanie współczynnika pracy użytecznej.
L6	Ocena zdolności siłowo-szybkościowych kończyn dolnych. Pomiary wybranych wskaźników mechanicznych podczas serii wyskoków pionowych na platformie dynamometrycznej (skoczności, siły i mocy maksymalnej). Ocena zdolności siłowych wybranych grup mięśniowych w warunkach statycznych. Pomiary siły: chwytu ręki dynamometrem ręcznym; mięśni zginających w stawie łokciowym; mięśni prostujących w stawie kolanowym. Obliczanie wartości momentu siły mięśniowej. Obliczanie zależności między masą ciała i masą mięśni, a poziomem siły mięśniowej. Ocena zdolności kinestetycznego różnicowania ruchów w warunkach skurczu izometrycznego mięśni.
LA7	Ocena zdolności psychomotorycznych na podstawie różnych testów komputerowych. Czas reakcji prostej na bodziec wzrokowy. Czas reakcji złożonej (wyboru) na bodziec wzrokowy. Koordynacja wzrokowo-ruchowa (KWR) – test wzorowany na metodzie pomiaru aparatem Piórkowskiego, test wzorowany jest na metodzie pomiaru aparatem krzyżowym. Opracowanie statystyczne uzyskanych wyników. Normowanie wyników. Opracowanie profilu wydolności i sprawności fizycznej. Ocena uzyskanych wyników na podstawie opracowanych norm wydolności i sprawności fizycznej.
A8	Sprawdzian zaliczeniowy podsumowujący.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Marchewka A., Dąbrowski Z., Żołądź J.A. (red.) Fizjologia starzenia się. Profilaktyka i rehabilitacja. Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa 2013.
2. Górski J. (red.). Fizjologiczne podstawy wysiłku fizycznego. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2006.
3. Górski J. (red.). Fizjologia wysiłku i treningu fizycznego. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2011.
4. Jaskólski A., Jaskólska A. Podstawy fizjologii wysiłku fizycznego z zarysem fizjologii człowieka. Wrocław, AWF 2006.
5. Rosławski A. Wybrane zagadnienia z geriatry. Wydawnictwo AWF we Wrocławiu, Wrocław 2001.

Literatura uzupełniająca:

1. Astrand P.O., Rodahl K., Dahl H.A., Stromme S.B. Textbook of work physiology. Physiological Bases of exercise. Fourth edition. Champaign, IL, Human Kinetics 2003.
2. Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A. (red.). Geriatria z elementami gerontologii ogólnej. Via Medica, Gdańsk 2006.

3. Heyward V.H. Advanced Fitness Assessment and exercise prescription. Fifth edition. Champaign, IL, Human Kinetics 2006.
4. Powers S.K., Holey E.T. Exercise physiology. Theory and application to fitness and performance. Eighth edition. McGraw-Hill, New York 2012.
5. Schmidt R.A., Wrisberg C.A. Czynności ruchowe człowieka. Uczenie się i wykonywanie w różnych sytuacjach. Warszawa, Centralny Ośrodek Sportu 2009.
6. Wilmore J.H., Costill D.L., Kennedy W.L. Physiology of sport and exercise. Fourth edition. Champaign, IL, Human Kinetics 2008.

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Opisuje podstawowe procesy biochemiczne i metaboliczne na poziomie narządowym i ustrojowym, w tym zjawiska regulacji hormonalnej oraz ich zmiany pod wpływem wieku, wysiłku fizycznego i w efekcie niektórych schorzeń oraz wyjaśnić działanie aparatury stosowanej do diagnostyki.	K_W07 K_W19	P7S_WG P7S_WG
	02	Charakteryzuje podstawowe zjawiska fizyczne oraz reakcje fizjologiczne zachodzące w ustroju pod wpływem wieku, zewnętrznych czynników fizycznych oraz wysiłku fizycznego (treningu).	K_W07	P7S_WK
	03	Opisuje podstawowe procesy związane z funkcjonowaniem układu nerwowego i narządów zmysłów oraz sterowaniem ruchami dowolnymi człowieka.	K_W07	P7S_WK
w zakresie umiejętności	04	Potrafi zaprogramować podstawowe badania funkcjonalne, wykorzystywać podstawowe metody, techniki pomiarów oraz obsługiwać podstawową aparaturę i sprzęt do badań funkcjonalnych do oceny reakcji fizjologicznych człowieka w spoczynku oraz pod wpływem wysiłku.	K_U03 K_U09	P7S_UW P7S_UW
	05	Interpretuje wyniki podstawowych badań stosowanych w diagnostyce funkcjonalnej dla oceny stanu zdrowia i doboru obciążeń wysiłkowych stosowanych u osób w różnym wieku i różnych metodach terapeutycznych.	K_U17 K_U18	P7S_UW P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	06	Rozumie potrzebę stałego uaktualniania swojej wiedzy z zakresu fizjologii człowieka, niezbędnej do optymalizacji obciążeń fizycznych osób w różnym wieku i w różnych jednostkach chorobowych w procesie rehabilitacji, potrafi na podstawie tej wiedzy formułować opinie dotyczące możliwości stosowania fizjoterapii u ludzi w starszym wieku.	K_K01 K_K17	P7S_UU P7S_KR

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca)

F2 – sprawdzian pisemny

F3 – sprawdzian praktyczny

F7 – sprawozdanie z ćwiczeń

P2 – zaliczenie pisemne

VIII. Sposób weryfikacji efektów kształcenia

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	Wk1, Wk4	F2, P2
02	Wk1, Wk2, Wk3, Wk4, Wk5, L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7, LA7, A8	F2, P2
03	Wk2, L1,	F2, P2
04	L1, L2, L3, L4, L5, L6, LA7, A8	F2, F3, P2
05	L1, L2, L3, L4, L5, L6, LA7, A8	F2, F7, P2
06	Wk1, Wk2, Wk3, Wk4, Wk5, L1, L2, L3, L4, L5, L6, LA7, A8	F2, P2

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach	10 h
- udział w ćwiczeniach laboratoryjnych	16 h
- udział w ćwiczeniach audytoryjnych	4 h
- konsultacje	1 h
	RAZEM: 31 h

2. Samodzielna praca studenta

- opracowanie sprawozdań z ćwiczeń	10 h
- przygotowanie do sprawdzianów	9 h
- przygotowanie do zaliczenia pisemnego przedmiotu (materiał wykładowy + materiał ćwiczeniowy)	10 h
	RAZEM: 29 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓLEM: 60 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 1

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne – 0,5

- udział w ćwiczeniach laboratoryjnych	16 h
--	------

X. Autor programu (dane kontaktowe):

XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Neurofizjologia		KOD ECTS: 120-01-20-C3
KIERUNEK: Fizjoterapia		PUNKTY ECTS: 2
SPECJALNOŚĆ:-		STATUS PRZEDMIOTU: do wyboru
FORMA STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW: C
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/SEMESTR: I/2		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin 10	Ćwiczenia – liczba godzin 15	Wymagania wstępne/zaliczone przedmioty poprzedzające: Fizjologia człowieka, Anatomia
Język wykładowy	Forma zaliczenia	

polski	zaliczenie z oceną	prawidłowa człowieka, Podstawy kinezylogii
--------	--------------------	--

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Fizjoterapii

II. Cele i zadania przedmiotu:

Przyswojenie wiedzy z zakresu fizjologii układu nerwowego centralnego i obwodowego i jego związku z procedurami fizjoterapeutycznymi w schorzeniach układu nerwowego.

II. Forma zajęć: wykład kursowy (Wk), ćwiczenia laboratoryjne (L), ćwiczenia audytoryjne (A)

IV. Treści programowe:

Nr	Temat wykładu
Wk1	Ogólna organizacja struktur i funkcji układu nerwowego. Układ nerwowy somatyczny. Układy czucia. Czucie somatyczne.
Wk2	Neurofizjologiczne mechanizmy kontroli ruchu. Układ kontroli ruchów. Nerwowa kontrola skurczu mięśnia. Rdzeniowe mechanizmy kontroli ruchu. Mózgowe mechanizmy kontroli ruchu. Integracja czuciowo-ruchowa. Kontrola równowagi ciała.
Wk3	Plastyczność neuronalna. Rozwój układu nerwowego. Plastyczność synaptyczna. Regeneracja układu nerwowego. Układ nerwowy autonomiczny. Podstawowe zespoły chorobowe w neurologii. Bóle. Zaburzenia czucia. Zaburzenia czynności ruchowych. Zawroty głowy. Zaburzenia przytomności. Zaburzenia pamięci. Ośpienie. Zaburzenia wzroku. Zaburzenia słuchu. Zaburzenia mowy. Zaburzenia snu. Zaburzenia czynności zwieraczy.
Wk4	Wybrane jednostki chorobowe. Wady rozwojowe układu nerwowego, jego uszkodzenia płodowe i wczesnie nabyte. Zakażenia układu nerwowego. Choroby naczyniowe mózgu. Urazy czaszkowo-mózgowe. Guzy mózgu. Zatrucia układu nerwowego. Uszkodzenia układu nerwowego w wyniku działania czynników fizycznych. Uszkodzenia nerwów obwodowych i rdzenia kręgowego. Kierunki postępowania terapeutycznego. Farmakoterapia. Przeszczepy. Kinezyterapia. Elektroterapia. Choroby zwyrodnieniowe i metaboliczne układu nerwowego.
Wk5	Choroby i zespoły ośpienie. Choroby demielinizacyjne. Padaczka. Niepadaczkowe zaburzenia przytomności. Samoistne i objawowe bóle głowy. Jednostki chorobowe z zawrotami głowy jako objawem wiodącym. Zaburzenia snu. Choroby rdzenia kręgowego. Choroby obwodowego układu nerwowego. Choroby mięśni. Choroby układu autonomicznego.

Nr	Temat ćwiczenia
L1	Sprawy organizacyjne. Badanie neurologiczne. Badanie podmiotowe (wywiad chorobowy). Aktualne dolegliwości. Przebyte choroby. Wywiad rodzinny. Wywiad środowiskowy. Ogólna ocena zachowania się pacjenta, wyglądu i sposobu poruszania, stanu psychicznego. Badanie przedmiotowe. Orientacyjne badanie stanu psychicznego i sprawności umysłowej. Badanie mowy. Orientacyjne badanie postawy i równowagi. Badanie głowy. Badanie nerwów czaszkowych. Badanie czucia. Badanie czucia powierzchniowego. Badanie czucia głębokiego (ułożenia i wibracji). Badanie układu ruchu. Oglądanie. Badanie ruchów biernych i napięcia mięśniowego.
L2	Badanie odruchów. Odruchy fizjologiczne. Ściągnięte odruchy rozciągowe. Odruch z mięśnia ramiennie-promieniowego. Odruch z mięśnia dwugłowego ramienia. Odruch z mięśnia trójgłowego ramienia. Odruch z mięśnia piersiowego większego. Odruch zgięcia palców. Odruch z mięśni przywodzicieli. Odruch kolanowy (z mięśnia czworogłowego uda; rzepkowy). Odruch skokowy (ze ścięgna mięśnia trójgłowego łydki; ścięgna Achillesa). Odruch podeszwowy. Odruchy brzuszne. Objawy (odruchy) patologiczne. Objaw Babińskiego. Objaw Oppenheima. Objaw Chaddocka. Objaw Gordona. Objaw Rossolino.
L3	Badanie ruchów czynnych. Badanie praktyki. Badanie zborności ruchów i równowagi.

	Próba palec – nos. Badanie diadochokinezy. Próba mijania. Objaw Stewarda-Holmesa. Próba pięta-kolano. Próba marszu po linii. Próba Unterbergera. Próba Romberga. Flamingo balance (Eurofit). Single leg balance test (Eurofit for adults).
L4	Posturografia statyczna: Próba Romberga. Posturografia dynamiczna: Test elipsa; Test koniczynka.
L5	Badanie siły mięśni szkieletowych. Próba Barryego. Pomiary siły maksymalnej w wybranych stawach w warunkach skurczu izometrycznego mięśni. Badanie zdolności kinestetycznego różnicowania ruchu wybranych grup mięśniowych.
L6	Badanie objawów oponowych. Sztywność karku. Objaw Brudzińskiego (karkowy). Objaw Kerniga. Badanie objawów korzeniowych. Objaw Lasegue’a. Objaw Fajersztajna-Krzemickiego. Objaw karkowy Neriego. Objaw Mackiewicza. Badanie punktów Valleixa.
L7	Badanie chodu. Chód nieprawidłowy o charakterze asymetrycznym. Chód połowicznoniedowładny. Chód w rwie kulzowej. Chód brodzący. Chód nieprawidłowy o charakterze symetrycznym na szerokiej podstawie. Chód tylnosnurowy. Chód mózdkowy. Chód nieprawidłowy o charakterze symetrycznym. Chód paraparetyczno-spastyczny. Chódkurczowo-bezładny. Chód parkinsonowski. Chód „kaczkowaty”.
A8	Schemat badania neurologicznego. Ogólne wnioski z badania neurologicznego. Zaliczenie

V. Literatura

Literatura podstawowa:

Kinalski R. Neurofizjologia kliniczna. MedPharm Polska, Wrocław 2009.

Literatura uzupełniająca:

Lennon S, Stokes M. Fizjoterapia w rehabilitacji neurologicznej. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2010.

Kozubski W, Liberski P. P. (Red.) Neurologia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008

Prusiński A. Neurologia praktyczna. Wydanie II. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003

Mazur R. (Red.). Neurologia kliniczna. Via Medica, Gdańsk 2007.

Jóźwiak S, Michałowicz R. (Red.). Neurologia dziecięca w praktyce. Wydawnictwo BiFolium, Lublin 2001

Matthews G.R. Neurobiologia od cząsteczek i komórek do układów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2000.

Lehmann-Horn F, Ludolph A. Neurologia. Diagnostyka i leczenie. Urban & Partner, Wrocław 2001.

Dymecki J, Kulczycki J (Red.). Neuropatologia. Urban & Partner, Wrocław 2005.

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Posiada szczegółową znajomość budowy, funkcjonowania układu ruchu oraz układu nerwowego i narządów zmysłów. Opisuje zmiany patologiczne tych układów w zaburzeniach strukturalnych i funkcjonalnych.	K_W07 K_W08	P7S_WG P7S_WG
	02	Zna zasady funkcjonowania aparatury diagnostycznej stosowanej dla potrzeb fizjoterapii.	K_W19	P7S_WK
w zakresie umiejętności	03	Potrafi przeprowadzić badania funkcjonalne narządu ruchu oraz układu nerwowego i narządów zmysłów przy użyciu zaawansowanej technicznie aparatury diagnostyczno – pomiarowej. Potrafi ocenić przydatność badań diagnostycznych dla potrzeb fizjoterapii.	K_U09 K_U03	P7S_UW P7S_UW
	04	Potrafi zbierać dane z badań diagnostycznych, opracować je z użyciem metod statystycznych i zweryfikować w odniesieniu do norm.	K_U17	P7S_UW
w zakresie kompetencji	05	Realizuje badania zgodnie z zasadami BHP.	K_K15	P7S_KO

społecznych	06	Identyfikuje problemy neurologiczne pacjentów, potrafi formułować opinie dotyczące przyczyn zaburzeń.	K_K14 K_K17	P7S_KK P7S_KR
-------------	----	---	----------------	------------------

VII. Sposoby oceny (F-formująca; P-podsumowująca)

- F1 – odpowiedź ustna
F7 – raport z badań
P2 – zaliczenie pisemne

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Treści programowe	Sposób oceny
01	Wk1, Wk2, Wk3, Wk4, Wk5, L1, L2, L3	F1, F7, P2
02	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7,	F1, F7, P2
03	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7, A8	F1, F7, P2
04	L3, L4, L5, L6, L7, A8	F1, F7, P2
05	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7, A8	F1, F7,
06	Wk3, Wk4, Wk5, L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7	F1, F7, P2

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w wykładach 10 h
 - udział w ćwiczeniach laboratoryjnych..... 15 h
 - konsultacje 1 h
- RAZEM: 26 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie do sprawdzianów praktycznych..... 14 h
 - przygotowanie do zaliczenia ustnego 15 h
- RAZEM: 29 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 55 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 1
- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne – 0,7

- udział w ćwiczeniach klinicznych 20 h

X. Autor programu (dane kontaktowe):

XI. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)

OLSZTYŃSKA SZKOŁA WYŻSZA
Wydział Nauk o Zdrowiu

PRZEDMIOT: Propedeutyka Funkcjonalnej Terapii Manualnej		KOD ECTS: 126-01-20-C9
		PUNKTY ECTS:2
KIERUNEK: Fizjoterapia		
SPECJALNOŚĆ: -		STATUS PRZEDMIOTU: do wyboru
RODZAJ STUDIÓW: studia stacjonarne		GRUPA PRZEDMIOTÓW:C
POZIOM KSZTAŁCENIA: studia II⁰		OBSZAR KSZTAŁCENIA: M
ROK/ SEMESTR: I/1		PROFIL KSZTAŁCENIA: praktyczny
Wykłady – liczba godzin -	Ćwiczenia – liczba godzin 15	Wymagania wstępne/ Zaliczone przedmioty poprzedzające:
Język wykładowy polski	Forma zaliczenia zaliczenie z oceną	

I. Jednostka organizacyjna: Wydział Nauk o Zdrowiu

II. Cele i zadania przedmiotu:

przedstawienie założeń teoretycznych Funkcjonalnej Terapii Manualnej, omówienie różnych metod manualnych zapoznanie z technikami manualnymi i sposobami ich wykonywania w FMT.

III. Forma zajęć: Ćwiczenia praktyczne (P)

IV. Treści programowe:

P1	Podstawy teoretyczne terapii manualnej: rys historyczny, rozwój metod terapii manualnej miejsce wśród nurtów terapii manualnej Funkcjonalnej Terapii Manualnej. Dysfunkcje mechaniczne, dysfunkcje kontroli nerwowo-mięśniowej oraz dysfunkcje kontroli ruchu w Funkcjonalnej Terapii Manualnej.
P2	Diagnostyka manualna w FMT : testy diagnostyczne Funkcjonalnej Terapii Manualnej, ogólne i specyficzne badanie manualne. Różnicowanie dolegliwości bólowych. Techniki w Funkcjonalnej Terapii Manualnej.
P3	Funkcjonalna Terapia Manualna w zespołach klinicznych kręgosłupa (szyjnego, piersiowego i lędźwiowo – krzyżowego), stawów kończyn dolnych (biodrowego, kolanowego, skokowego), stawów kończyn górnych (ramiennego, łokciowego, nadgarstkowego), terapia manualna w wadach postawy.
P4	Edukacja i strategie ochrony kręgosłupa oparte na tonicznej stabilizacji.
P5	PNF w Funkcjonalnej Terapii Manualnej, metody manualnego torowania/ułatwiania w celu zwiększenia aktywności usprawnianego pacjenta i jego zdolność nerwowo-mięśniową do inicjacji, siły i wytrzymałości napięcia mięśniowego.

V. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Lewit K. 2001. Terapia manualna w rehabilitacji chorób narządu ruchu. Wyd. ZL Natura, Kielce.
2. Neumann H. 1992. Medycyna manualna. PZWL, Warszawa.
3. Kaltenborn F. 1998. Kręgosłup badanie manualne i mobilizacja. Wyd. Rolewski, Lubicz.
4. Frisch H., Roex J. 2002. Terapia manualna – poradnik wykonywania ćwiczeń. PZWL, Warszawa.
5. Jorritsma W. 2004. Anatomia na żywym człowieku. Wstęp do terapii manualnej. Urban & Partner, Wrocław
6. Zembaty A. 2002. Kinezyterapia tom I i II. Kasper, Kraków.
7. Rakowski A. 2007. Kręgosłup w stresie. GWP, Gdańsk.
8. Chaitow L., DeLany J. 2009. Manualna terapia nerwowo – mięśniowa. Przypadki kliniczne.
9. Elsevier Urban & Partner, Wrocław.

Literatura uzupełniająca:

1. Wong CK, Coleman D, Dipersia V, Song J, Wright D. The effects of manual treatment on rounded-shoulder

- posture, and associated muscle strength. Journal of Bodywork and Movement Strategies. Dec 2010;14(4):326-333.
- Sefton JM, Yarar C, Carpenter DM, Berry JW Physiological and clinical changes after therapeutic massage of the neck and shoulders. Man Ther. 2011 Oct;16(5):487-94. Epub 2011 May 12.
 - O'Sullivan K, McCarthy R, White A, O'Sullivan L, Dankaerts W. Can we reduce the effort of maintaining a neutral sitting posture? A pilot study. Man Ther. 2012 Jun 25.
 - Dal Maso F, Longcamp M, Amarantini D Exp Training-related decrease in antagonist muscles activation is associated with increased motor cortex activation: evidence of central mechanisms for control of antagonist muscles. Brain Res. 2012 Jun 19.
 - Sandra Lewis, Paul Holmes, Steve Woby, Jackie Hindle, Neil Fowler, The relationships between measures of stature recovery, muscle activity and psychological factors in patients with chronic low back pain Manual Therapy Volume 17, Issue 1 , Pages 27-33, February 2012

VI. Efekty uczenia się:

Efekt uczenia się:	Nr efektu	Student, który zaliczył przedmiot:	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
w zakresie wiedzy	01	Wymienia objawy i opisuje zmiany patologiczne w schorzeniach, które mogą być leczone metodami terapii manualnej.	K_W08	P7S_WG
	02	Charakteryzuje metody terapii manualnej i opisuje mechanizm ich oddziaływania na organizm człowieka.	K_W25	P7S_WG
w zakresie umiejętności	03	Potrafi przedstawić problemy funkcjonalne pacjenta, zaproponować program usprawniania z zastosowaniem metod terapii manualnej.	K_U05 K_U11	P7S_UW P7S_UW
	04	Potrafi krytycznie ocenić efekty terapii oraz umie przewidzieć skutki wykonywanych zabiegów w przebiegu różnego rodzaju dysfunkcji oraz stanów chorobowych.	K_U20 K_U19	P7S_UW P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych	05	Rozumie potrzebę doskonalenia swoich umiejętności, jest świadom własnych ograniczeń, krytycznie ocenia własne działania oraz dokonuje weryfikacji proponowanych rozwiązań.	K_K01 K_K04 K_K05	P7S_UU P7S_KK P7S_KK
	06	Potrafi określić priorytety i przestrzega zasad etycznych w podejmowanych decyzjach i działaniach podejmowanych w stosunku do pacjenta.	K_K12	P7S_KO
	07	Krytycznie ocenia program rehabilitacji pacjenta, realizując zadania zgodnie z zasadami BHP.	K_K15 K_K16	P7S_KO P7S_KO

VII. Sposoby oceny: (F - formująca; P - podsumowująca) proszę o wybranie sposobu planowanej oceny i uwzględnienie symboli w punkcie VIII

F1 – odpowiedź ustna

F3 – sprawdzian praktyczny

F5 – udział w dyskusji

P2 – zaliczenie pisemne

VIII. Sposób weryfikacji efektów uczenia się:

Nr efektu	Forma zajęć	Sposób oceny
01	P1-P5	F1,F3, P2
02	ćwiczenia	F1,F3, P2
03	ćwiczenia	P1,F3, P2
04	ćwiczenia	F1,F3
05	ćwiczenia	F1,F3
06	ćwiczenia	P1,P3
07	ćwiczenia	P3

IX. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów w punktach ECTS:**1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:**

- udział w ćwiczeniach praktycznych 15 h
- konsultacje 1 h

RAZEM: 16 h

2. Samodzielna praca studenta

- przygotowanie do kolokwium15 h
- przygotowanie do sprawdzianów praktycznych 19 h

RAZEM: 34 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓLEM: 50 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS: **2**

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego – 0,6
- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta – 1,4

3. Liczba punktów ECTS za zajęcia praktyczne – 1,4

- udział w ćwiczeniach praktycznych15 h
- przygotowanie do sprawdzianów praktycznych.....19 h

XI. Autor programu (dane kontaktowe):**XII. Pieczęć i podpis Dziekana (akceptacja sylabusu)**